

**ІНСТИТУТ ЗАКОНОДАВСТВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ**

**РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД
ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА**

Випуск 7

(липень – вересень 2007 р.)

Київ – 2007

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

P45

СЕРІЯ «РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА»

*Серію рекомендовано до друку Вченою радою Інституту законодавства
Верховної Ради України (Протокол № 9 від 26 жовтня 2006 р.)*

За загальною редакцією В.О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України

Реферативний огляд європейського права / За заг. ред.
P45 В.О. Зайчука. – Вип. 7. – К., 2007. – 78 с.

ISBN 966-7024-78-4

Серію «Реферативний огляд європейського права» підготовлено Інститутом законодавства Верховної Ради України з метою оперативного системного інформування державних органів, наукових установ та громадськості щодо прийняття європейських законодавчих актів, розвитку європейської правової доктрини та судової практики ЄС.

Серію розраховано на народних депутатів України, депутатів місцевих рад, працівників секретаріатів комітетів і фракцій Верховної Ради України, помічників-консультантів народних депутатів України, а також фахівців, які працюють у сфері адаптації національного законодавства до норм європейського права.

УДК 341:061.1ЄС

ББК 67.412(4)

РЕЗЮМЕ ЗБІРНИКА

У першому розділі огляду даються короткі анотації новоухвалених актів Ради Європи. У третьому кварталі 2007 року увагу РЄ було зосереджено на питаннях захисту дітей від експлуатації і посягань сексуального характеру, а також захисту підлітків-мігрантів.

У другому розділі розміщено короткі анотації директив, регламентів, рекомендацій та рішень інституцій Європейського Союзу, зокрема тих, що стосуються застосування певних обмежень щодо імпорту з України окремих виробів зі сталі, маркування біологічної продукції, запровадження екологічних критеріїв для надання екомаркування Співтовариства, статистичних даних ЄС з питань міграції та міжнародного захисту. У зазначений період інституціями ухвалено ряд документів, що регулюють питання заснування нових органів, установ та інструментів для розгляду і розв'язання галузевих проблем, зокрема створення групи експертів з радіочастотної ідентифікації; Шенгенської інформаційної системи другого покоління; Європейської групи високого рівня з питань ядерної безпеки та управління відходами, а також запровадження європейської процедури розгляду малих позовів.

Третій розділ збірника присвячено судовій практиці Європейського суду з прав людини за скаргами проти України. З липня по вересень 2007 р. Європейський суд ухвалив 34 рішення за скаргами громадян України, які здебільшого стосувалися тривалого невиконання рішень національних судів та затягування судових розглядів.

Четвертий розділ огляду містить матеріали про результати імплементації Гаазької програми та звіту Агентства основоположних прав Європейського Союзу за 2006 р., вирішення проблем, пов'язаних з управлінням міграційними процесами, пропозицій щодо запровадження посади Єдиного європейського прокурора та "синьої картки" для висококваліфікованих іммігрантів тощо. У цьому розділі також подано тези виступу Заступника Голови Європейської Комісії Ф. Фраттіні з питань майбутнього розвитку міграційної політики ЄС.

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ.....	9
I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ	11
ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ.....	11
<i>Конвенція про захист дітей від експлуатації і посягань сексуального характеру .....</i>	<i>11</i>
<i>Рекомендація (2007)9 від 12 липня 2007 р. “Щодо проектів програмування життя для неповнолітніх мігрантів, позбавлених опіки дорослих” .....</i>	<i>12</i>
<i>Рекомендація (2007)10 від 12 липня 2007 р. “Про спільний розвиток та мігрантів, що працюють задля розвитку країн свого походження” .....</i>	<i>12</i>
<i>Резолюція (2007)2 від 5 вересня 2007 р. “Про позитивну практику розповсюдження ліків шляхом їх замовлення та доставки поштою, що забезпечує захист пацієнта та якість ліків, які надсилаються” .....</i>	<i>13</i>
II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ.....	15
<i>Регламент Ради (ЄС) № 752/2007 від 30 травня 2007 року про застосування певних обмежень щодо імпорту з України окремих виробів зі сталі.....</i>	<i>15</i>
<i>Рекомендація Ради від 12 червня 2007 року стосовно обміну інформацією про випадки терористичного кіднепінгу (2007/562/ЄС).....</i>	<i>15</i>
<i>Рішення Ради 2007/533/ЮВС від 12 червня 2007 року про заснування, функціонування та використання Шенгенської інформаційної системи другого покоління (ШІС II/SIS II).....</i>	<i>16</i>
<i>Рекомендація Комісії від 18 червня 2007 року про настанови щодо приміщень та піклування про тварин, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей (2007/526/ЄС) .....</i>	<i>16</i>
<i>Рішення Комісії від 21 червня 2007 року про запровадження екологічних критеріїв надання екомаркування Співтовариства на мило, шампуні та кондиціонери для волосся (2007/506/ЄС). 17</i>	
<i>Директива Ради 2007/43/ЄС від 28 червня 2007 року, що встановлює мінімальні правила утримання курчат, які годуються на м’ясо .....</i>	<i>17</i>

<i>Регламент Ради (ЄС) № 834/2007 від 28 червня 2007 року про біологічну продукцію та маркування біологічних продуктів, а також скасування Регламенту (ЄЕС) № 2092/91.....</i>	<i>18</i>
<i>Рішення Комісії від 28 червня 2007 року про створення Групи експертів з радіочастотної ідентифікації (2007/467/ЄС).....</i>	<i>18</i>
<i>Директива 2007/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про реалізацію певних прав акціонерів товариств, акції яких зареєстровані на біржі.....</i>	<i>19</i>
<i>Директива 2007/38/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про оснащення дзеркалами вантажівок, зареєстрованих у Співтоваристві.....</i>	<i>19</i>
<i>Регламент (ЄС) № 861/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про запровадження європейської процедури [розгляду] малих позовів.....</i>	<i>20</i>
<i>Регламент (ЄС) № 862/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року щодо статистичних даних Співтовариства з питань міграції та міжнародного захисту та скасування Регламенту Ради (ЄЕС) № 311/76 стосовно збору статистичних даних про працівників-іноземців.....</i>	<i>20</i>
<i>Регламент (ЄС) № 863/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про запровадження механізму для створення Команд швидкого втручання на кордонах та про внесення змін до Регламенту Ради (ЄС) № 2007/2004 стосовно цього механізму та регулювання завдань і повноважень запрошених службовців.....</i>	<i>21</i>
<i>Регламент (ЄС) № 864/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про право, що застосовується до позадоговірних зобов'язань (Рим II).....</i>	<i>21</i>
<i>Рішення Комісії від 17 липня 2007 року про створення Європейської групи високого рівня з питань ядерної безпеки та поводження з відходами (2007/530/Євратом).....</i>	<i>22</i>
<i>Рішення Комісії від 18 липня 2007 року про настанови щодо моніторингу та звітування стосовно викидів парникових газів відповідно до Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради (2007/589/ЄС).....</i>	<i>22</i>
<i>Рішення Комісії від 31 серпня 2007 року про створення Групи високого рівня представників незалежних зацікавлених сторін з питань накладних витрат (2007/623/ЄС).....</i>	<i>23</i>

<i>Рішення Комісії від 5 вересня 2007 року про створення групи для діалогу зацікавлених сторін у галузі охорони здоров'я та захисту споживачів (2007/602/ЄС).....</i>	<i>23</i>
III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ	24
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БАРСКІЙ проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 10569/03).....</i>	<i>24</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ГАЛІЦКІЙ проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 17082/03).....</i>	<i>25</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ПАНТЄЛЄЄВА проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 31780/03).....</i>	<i>26</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ПАНЧЕНКО проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 25681/03).....</i>	<i>27</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ВИРОВИЙ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 28746/03).....</i>	<i>28</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ГОРІН проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 24380/03).....</i>	<i>29</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КОЗЛОВ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 11084/03).....</i>	<i>30</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КРАЙ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 25426/03).....</i>	<i>31</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “НАПАЛКОВА проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 316/04).....</i>	<i>32</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ПЕТРУК проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 25500/03).....</i>	<i>33</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “РУДЕНКО проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 19441/03).....</i>	<i>33</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “УРЯНСКІЙ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 21003/02).....</i>	<i>34</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ЧУХАС проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 4078/03).....</i>	<i>35</i>
<i>Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БЄНЬЯМІНСОН проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 31585/02).....</i>	<i>36</i>

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ІНКОВЦОВА проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 39946/03)	37
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КАЛІНІЧЕНКО проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 25444/03)	39
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КУЧЕРЕНКО проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 22600/02)	40
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “НОСАЛЬСЬКИЙ проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 26277/02)	41
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “САФЯННІКОВА проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 31580/03)	42
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ШАНКО проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 39970/02)	43
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КУЧЕРУК проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 2570/04).....	44
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ЛОЗИНСЬКИЙ ТА ІНШІ проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 28562/02).....	45
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “МОРГУНЕНКО проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 43382/02)	46
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “СІКОРСЬКА проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 34339/03)	47
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ЦИХАНОВСЬКИЙ проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 3572/03)	48
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ШАМРАЙ проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 74096/01).....	49
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БУЛГАКОВ проти України” від 11 вересня 2007 р. (заява № 59894/00)	50
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БЛАНУЦА проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 35274/03).....	51

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ВОСТОКМАШ АВАНТА проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 8878/03).....	52
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ГЛІВУК проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 19949/03)	53
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “СЕРДЮК проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 15002/02)	54
Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БАХЕРОВ проти України” від 27 вересня 2007 р. (заява № 1192/04)	55
IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА	56
Європейська Комісія ухвалила другий щорічний звіт про імплементацію Гаазької програми стосовно досягнень у сфері свободи, безпеки і правосуддя.....	56
Виступ Франко Фраттіні, Заступника Голови Європейської Комісії, Комісара ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки “Майбутній розвиток міграційної політики ЄС” (Брюссель, 3 липня 2007 р.)	58
Європейська Комісія подає скаргу до Суду ЄС на Грецію, Мальту, Люксембург і Сполучене Королівство щодо питання вільного пересування громадян ЄС та членів їхніх сімей	67
ЄС виділив 14 млн. євро на вирішення проблем, пов’язаних із управлінням міграційними процесами	68
Заступник Голови Європейської Комісії Франко Фраттіні пропонує запровадити посаду єдиного європейського прокурора	70
Звіт Агентства з основоположних прав Європейського Союзу щодо стану справ у державах – членах ЄС у 2006 р.	73
Лісабон припинив легалізацію іммігрантів.....	75
Європейська Комісія запропонувала “синю картку” висококваліфікованим іммігрантам.....	76

ПЕРЕЛІК ОСНОВНИХ АБРЕВІАТУР ТА ТЕРМІНІВ

Договір ЄС – Договір про заснування Європейського Співтовариства.

Євратом – Європейське Співтовариство з атомної енергії.

Європейська Рада – міждержавна складова Європейського Союзу, до якої входять глави держав чи урядів країн – членів ЄС та Голова Комісії. Європейська Рада збирається щонайменше двічі на рік на чолі з головою держави чи уряду держави-члена, що головує в Раді.

Європейське Співтовариство (Співтовариство) – засновано згідно з Римським договором 1957 р. З 1993 р. цей термін було витіснено із загального вжитку терміном “Європейський Союз”, тепер він застосовується на позначення в переважній більшості випадків групи держав-членів, які утворюють Європейський Союз.

Європейський суд – Європейський суд з прав людини.

Європейські Співтовариства – Європейське Співтовариство з атомної енергії, Європейське Співтовариство з вугілля та сталі та Європейське Економічне Співтовариство. Внаслідок їх злиття у 1967 р. цими трьома Співтовариствами керують єдині інституції, тому часто їх називають узагальнено “Європейське Співтовариство”. Відколи у 2002 р. Європейське Співтовариство з вугілля та сталі припинило існування, фактично залишилось два Європейських Співтовариства.

ЄП – Європейський Парламент, одна з п’яти інституцій (разом із Радою, Комісією, Судом Європейських Співтовариств та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства, який є асамблеєю представників держав-членів ЄС та обирається прямим загальним голосуванням.

ЄПС – Європейська політика сусідства.

ЄС – Європейський Союз, заснований згідно з Договором про Європейський Союз 1993 р. (інші назви – Маастрихтський договір, Договір про ЄС або ДЄС).

КМ (Комітет міністрів) – Комітет міністрів Ради Європи.

Комісія (Європейська Комісія) – одна з п’яти інституцій (разом із Радою, Європейським Парламентом, Судом Європейських

Співтовариств та Рахунковою палатою) Європейського Співтовариства.

Конституція ЄС – документ, ухвалений у 2003 р. згідно з Договором про запровадження Конституції для Європи.

НАТО – Організація Північноатлантичного договору.

ОЕСР – Організація економічного співробітництва та розвитку.

ПАРЄ – Парламентська асамблея Ради Європи.

Рада (Рада ЄС) – одна з п'яти основних інституцій Європейського Співтовариства.

РЄ – Рада Європи.

СОТ – Світова організація торгівлі.

Суд ЄС – Суд Європейських Співтовариств, одна з п'яти основних інституцій Європейського Співтовариства.

“Тройка” (ЄС) – складається з держави-члена, яка головує у Раді, держави-члена, яка головувала попередні шість місяців та держави-члена, яка головуватиме наступні шість місяців.

ЮВС – Договором ЄС визначаються підвалини “архітектури” Європи, що тримається на “трьох стовпах”: Європейські Співтовариства – “перший стовп”, спільна зовнішня та безпекова політика (СЗБП) – “другий стовп” та співпраця у сфері юстиції та внутрішніх справ (ЮВС) – “третьій стовп” (Частина VI Договору ЄС). Метою співпраці у сфері ЮВС є практичне втілення принципу вільного пересування осіб.

I. АКТИ РАДИ ЄВРОПИ

ДОКУМЕНТИ КОМІТЕТУ МІНІСТРІВ

Конвенція про захист дітей від експлуатації і посягань сексуального характеру

Convention on the Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse

13 липня 2007 р. Комітет міністрів Ради Європи ухвалив Конвенцію про захист дітей від експлуатації і посягань сексуального характеру, що стало значущим кроком у справі боротьби з цими явищами.

Ухвалення Конвенції сприятиме активізації зусиль держав – членів Ради Європи щодо попередження і боротьби з цими неприпустимими і грубими порушеннями найважливіших прав дитини.

Конвенція стала першим документом, що встановлює кримінальну відповідальність за різні форми сексуальних наруг над дітьми, зокрема ті, що скоюються вдома або в сім'ї, із застосуванням сили, примусу або погроз.

Цим документом привертається увага не тільки до традиційних правопорушень у цій сфері — сексуальних посягань, дитячої проституції та порнографії, примушування дітей до участі в порнографічних виставах, а й до злочинного характеру підготовки дітей до сексуальної експлуатації та “сексуального туризму”.

Конвенцію буде відкрито для підписання на конференції європейських міністрів юстиції, що відбудеться в Іспанії (о. Лансароте) 25 – 26 жовтня ц. р.

Ухвалення Конвенції є складовою трирічної кампанії Ради Європи “Будуємо Європу для дітей і разом з дітьми”, що розпочалася рік тому.

Рекомендація (2007)9 від 12 липня 2007 р. “Щодо проектів програмування життя для неповнолітніх мігрантів, позбавлених опіки дорослих”

Recommendation CM/Rec(2007)9 on life projects for unaccompanied migrant minors

Цим документом Комітет міністрів привертає увагу держав-членів та інших країн до шляхів розв’язання проблем неповнолітніх мігрантів, позбавлених опіки дорослих, які у рамках нерегульованих міграційних процесів опиняються в ситуаціях, що становлять загрозу їх життю та здоров’ю.

КМ РЄ рекомендує державам-членам на державному рівні запровадити систему заходів щодо поліпшення правового статусу неповнолітніх мігрантів, позбавлених опіки дорослих, підтримки їх інтеграції та реінтеграції в суспільство, яка, у першу чергу, має передбачати створення органів влади, відповідальних за розробку та реалізацію індивідуальних “проектів програмування життя” цієї категорії неповнолітніх. Такі проекти мають ґрунтуватися на багатодисциплінарному підході і враховувати бажання та соціально-культурні потреби неповнолітніх.

Скоординовані дії держав – членів РЄ у цьому напрямі забезпечуватимуть контрольованість ситуації стосовно міграції неповнолітніх дітей без супроводу дорослих і створюватимуть інституційні та правові механізми запобігання їх залученню до мереж організованої злочинності.

Рекомендація (2007)10 від 12 липня 2007 р. “Про спільний розвиток та мігрантів, що працюють задля розвитку країн свого походження”

Recommendation CM/Rec(2007)10 on co-development and migrants working for development in their countries of origin

Цим документом Комітет міністрів рекомендує державам – членам Ради Європи посилити діалог і співробітництво у сфері, що стосується питань міграції, з метою налагодження взаємозв’язку між процесами міграції та спільного розвитку, використання позитивних аспектів міграції, пов’язаних із внеском мігрантів у сталий соціальний, економічний і політичний розвиток держав їх походження, а також держав, що їх приймають.

При цьому КМ РЄ рекомендує урядам держав-членів керуватися у співробітництві з мігрантами та їхніми організаціями такими принципами:

- створення сприятливого для спільного розвитку середовища;
- розробка та запровадження правової бази, яка відповідно до державної політики розвитку має визначати права та обов'язки мігрантів та їх асоціацій;
- сприяння життєдіяльності спільнот мігрантів;
- заохочення мобільності мігрантів, що беруть участь у розвитку країн їх походження.

Крім того, рекомендовано стимулювати розробку та реалізацію проектів щодо спільного розвитку, вдосконалювати підготовку учасників цих проектів з метою поліпшення якості та ефективності діяльності тощо.

Резолюція (2007)2 від 5 вересня 2007 р. “Про позитивну практику розповсюдження ліків шляхом їх замовлення та доставки поштою, що забезпечує захист пацієнта та якість ліків, які надсилаються”

Resolution ResAP(2007)2 on good practices for distributing medicines via mail order which protect patient safety and the quality of the delivered medicine

Метою цього документа є захист прав споживачів медичної продукції за допомогою гармонізації законодавства та практики європейських країн у сфері торгівлі ліками шляхом їх замовлення та доставки поштою, а також запровадження форм контролю за їх якістю та безпечним використанням токсичних і шкідливих медичних виробів.

Комітет міністрів узгодив та ухвалив ряд стандартів, дотримання яких сприятиме впорядкуванню діяльності у цій сфері та які стосуються:

- ліцензування діяльності з продажу ліків з доставкою їх поштою;
- відповідальності за доставку та її форми;
- належного консультування та інформування пацієнтів мовою країни, в якій вони мешкають;

- обов'язкового повідомлення про можливі негативні наслідки вживання ліків та їх взаємодію з іншими лікарськими засобами;
- обов'язкової перевірки лікарських рецептів при виконанні поштових замовлень на ліки, що видаються лише за приписом лікаря;
- обов'язкового повернення неякісних ліків, отриманих пацієнтом поштою;
- вилучення ліків неналежної якості з торговельної мережі з використанням поштових послуг;
- маркетингу і реклами послуг стосовно замовлення товарів із доставкою поштою;
- налагодження ефективного міжнародного співробітництва з реалізації адекватних заходів щодо порушення встановлених стандартів тощо.

II. ЗАКОНОДАВСТВО ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Регламент Ради (ЄС) № 752/2007 від 30 травня 2007 року про застосування певних обмежень щодо імпорту з України окремих виробів зі сталі

Council Regulation (EC) No 752/2007 of 30 May 2007 on administering certain restrictions on imports of certain steel products from Ukraine

Цей Регламент застосовується до імпорту з України на територію Європейського Співтовариства окремих виробів зі сталі, перерахованих у Додатку 1 до нього. Зазначені вироби має бути класифіковано за відповідними товарними групами. Крім того, Регламентом передбачено процедуру верифікації походження виробів, що імпортуватимуться.

Цим Регламентом скасовується Регламент (ЄС) № 1871/2006. Він набирає чинності з дня його опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Рекомендація Ради від 12 червня 2007 року стосовно обміну інформацією про випадки терористичного кіднепінгу¹ (2007/562/ЄС)

Council Recommendation of 12 June 2007 concerning sharing of information on terrorist kidnappings (2007/562/EC)

Враховуючи зростаючу загрозу міжнародного тероризму (включаючи викрадення людей з терористичною метою), цим документом Рада рекомендує державам-членам збирати та здійснювати взаємний обмін інформацією стосовно вчинених (починаючи з 2002 р.) і розкритих випадків кіднепінгу, пов'язаних з терористичною діяльністю.

Інформація, що поширюється після завершення контртерористичної операції, має містити дані про назву країни та регіону; час і дату викрадення та закінчення відповідної операції; кількість та громадянство захоплених осіб; назву терористичного угруповання, відповідального за викрадення, а також про причини, вимоги, контактну особу в справі та іншу інформацію стосовно кожного випадку кіднепінгу.

---

¹ Кіднепінг (від англ. *kidnapping*) – 1) викрадення людей; 2) викрадення людей з метою отримання викупу.

Рішення Ради 2007/533/ЮВС від 12 червня 2007 року про заснування, функціонування та використання Шенгенської інформаційної системи другого покоління (ШІС II/SIS II)

Council Decision 2007/533/JHA of 12 June 2007 on the establishment, operation and use of the second generation Schengen Information System (SIS II)

Цим Рішенням засновується Шенгенська інформаційна система другого покоління (ШІС II) з метою забезпечення високого рівня безпеки в межах простору свободи, безпеки та правосуддя, а також підтримання державної безпеки і політики та забезпечення безпеки на територіях держав-членів.

Документ визначає умови та процедури щодо надходження та обробки в ШІС II сигналів попередження стосовно осіб та об'єктів, а також обміну додатковою інформацією та даними з метою поліційної та судової співпраці.

Рішення набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Рекомендація Комісії від 18 червня 2007 року про настанови щодо приміщень та піклування про тварин, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей (2007/526/ЄС)

Commission Recommendation of 18 June 2007 on guidelines for the accommodation and care of animals used for experimental and other scientific purposes (2007/526/EC)

Цим документом Комісія рекомендує державам-членам керуватися детальними настановами, закріпленими в Додатку до нього, щодо вимог до приміщень та піклування про тварин, які використовуються для експериментальних та інших наукових цілей. Зазначену Рекомендацію ухвалено на виконання Директиви Ради 86/609/ЄЕС від 24 листопада 1986 року². Головною метою настанов є мінімізація страждань тварин при проведенні відповідних процедур.

---

² Директива Ради 86/609/ЄЕС від 24 листопада 1986 року про зближення законів, регламентів та адміністративних положень держав-членів стосовно захисту тварин, яких використовують для експериментальних та інших наукових цілей (ОВ L 358, 18.12.1986, с. 1) (Council Directive 86/609/EEC of 24 November 1986 on the approximation of laws, regulations and administrative provisions of the Member States regarding the protection of animals used for experimental and other scientific purposes (OJ L 358, 18.12.1986, p. 1)).

Рішення Комісії від 21 червня 2007 року про запровадження екологічних критеріїв надання екомаркування Співтовариства на мило, шампуні та кондиціонери для волосся (2007/506/ЄС)

Commission Decision of 21 June 2007 establishing the ecological criteria for the award of the Community eco-label to soaps, shampoos and hair conditioners (2007/506/EC)

Цим Рішенням з метою зниження рівня забруднення води, мінімізації кількості сміття за рахунок зменшення залишків упаковки та запобігання або зменшення потенційного ризику для природного середовища, пов'язаного з небезпечними речовинами, запроваджуються екологічні критерії для групи товарів “Мило, шампуні та кондиціонери для волосся”.

У Додатку до Рішення наводяться детальні вимоги, яким мають відповідати ці товари, зокрема щодо рівня токсичності для водних організмів, наявності екологічно небезпечних компонентів, окислення, кількості ароматичних речовин, барвників, біоцидів, упаковки, придатності до використання та інформації на екомаркуванні.

Директива Ради 2007/43/ЄС від 28 червня 2007 року, що встановлює мінімальні правила утримання курчат, які годуються на м'ясо

Council Directive 2007/43/EC of 28 June 2007 laying down minimum rules for the protection of chickens kept for meat production

Ця Директива встановлює вимоги щодо утримання курчат, які годуються на м'ясо. Згідно з її положеннями держави-члени повинні забезпечити спеціальні умови утримання таких курчат, зокрема щільність останніх у приміщенні має бути не вище 39 кг/м², а також вимоги стосовно їх годування, освітлення приміщення, рівня шуму та частоти ветеринарних перевірок.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Регламент Ради (ЄС) № 834/2007 від 28 червня 2007 року про біологічну продукцію та маркування біологічних продуктів, а також скасування Регламенту (ЄЕС) № 2092/91

Council Regulation (EC) No 834/2007 of 28 June 2007 on organic production and labelling of organic products and repealing Regulation (EEC) No 2092/91

Цей Регламент закладає підґрунтя сталого розвитку виробництва біологічної продукції, забезпечує ефективне функціонування внутрішнього ринку, а також гарантує чесну конкуренцію, забезпечуючи довіру споживачів і захист їхніх інтересів.

Регламент застосовується до продукції сільського господарства, включаючи водне, якщо таку продукцію розміщено на ринку або її вироблено з метою розміщення на ринку, зокрема живої, непереробленої та переробленої продукції сільського господарства, що використовується як їжа, кормів, вегетативних матеріалів та насіння для культивування. У Регламенті визначено вимоги стосовно всіх стадій виробництва, підготовки та розповсюдження органічної продукції, а також заходи щодо відповідного контролю.

Регламент набирає чинності на 7-й день з дати його опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу” та має застосовуватися з 1 січня 2009 р.

Рішення Комісії від 28 червня 2007 року про створення Групи експертів з радіочастотної ідентифікації (2007/467/ЄС)

Commission Decision of 28 June 2007 setting up the Expert Group on Radio Frequency Identification (2007/467/EC)

Згідно з цим Рішенням 1 липня 2007 р. створюється експертна група у складі 35 фахівців з питань радіочастотної ідентифікації. Метою її діяльності є забезпечення високого рівня захисту прав споживачів та сприяння діалогу між організаціями із захисту прав споживачів, суб'єктами ринку, а також компетентними національними та європейськими органами влади, включаючи ті, що займаються захистом даних.

Рішення є чинним до 31 березня 2009 р.

Директива 2007/36/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про реалізацію певних прав акціонерів товариств, акції яких зареєстровані на біржі

Directive 2007/36/EC of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the exercise of certain rights of shareholders in listed companies

Директива запроваджує вимоги стосовно реалізації певних прав акціонерів, пов'язаних з акціями, що мають право голосу на загальних зборах товариства, яке має юридичну адресу в державі-члені та акції якого допущені до торгівлі на регульованому ринку, що розташований або функціонує в державі-члені.

Зокрема, Директива визначає вимоги, які необхідно виконувати при реалізації таких прав, як право голосу, право вносити пункти до порядку денного, право участі та голосування на загальних зборах, а також право доручати своє право голосу.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Директива 2007/38/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про оснащення дзеркалами вантажівок, зареєстрованих у Співтоваристві

Directive 2007/38/EC of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the retrofitting of mirrors to heavy goods vehicles registered in the Community

Ця Директива стосується зареєстрованих транспортних засобів категорій N₂ і N₃, які не ввійшли у сферу застосування Директиви 2003/97/ЄС і, як очікується, не будуть повністю замінені до 2023р. З 6 серпня 2007 р. і не пізніше 31 березня 2009 р. держави-члени мають забезпечити обладнання всіх транспортних засобів категорій N₂ і N₃ з боку пасажира ширококутовими та наближувальними дзеркалами, які відповідають вимогам, що висуваються щодо дзеркал класів IV і V згідно з Директивою 2003/97/ЄС.

У документі йдеться, що через значну кількість важких аварій, пов'язаних з фактором “сліпого кута”, слід і надалі вдосконалювати відповідне законодавство Співтовариства, яке б поширювалося й на інші категорії автомобілів – легкі вантажівки, автобуси тощо.

Директива набирає чинності на 20-й день з дати її опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Регламент (ЄС) № 861/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про запровадження європейської процедури [розгляду] малих позовів

Regulation (EC) No 861/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 establishing a European Small Claims Procedure

Цим Регламентом запроваджується європейська процедура розгляду малих позовів, метою якої є спрощення і прискорення судового розгляду невеликих позовів у транскордонних справах, а також зменшення відповідних витрат. Нова процедура має бути доступною для сторін як альтернатива тим, що запроваджені у законодавствах держав-членів, та застосовуватися у транскордонних справах із цивільних і комерційних питань у випадках, коли вартість позову не перевищує 2 тис. євро.

Регламент набирає чинності з дня його опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу” та вступає в дію з 1 січня 2009 р., за винятком ст. 25, яка вступає в дію з 1 січня 2008 р.

Регламент (ЄС) № 862/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року щодо статистичних даних Співтовариства з питань міграції та міжнародного захисту та скасування Регламенту Ради (ЄЕС) № 311/76 стосовно збору статистичних даних про працівників-іноземців

Regulation (EC) No 862/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on Community statistics on migration and international protection and repealing Council Regulation (EEC) No 311/76 on the compilation of statistics on foreign workers

Цей Регламент встановлює загальні правила збору та обробки статистичних даних у Співтоваристві щодо: еміграції та імміграції на території держав-членів, а також між державами-членами та третіми країнами; громадянства та країни народження осіб, які постійно проживають на території держав-членів; адміністративних та судових процедур і процесів у державах-членах, що стосуються імміграції; надання дозволу на постійне проживання, громадянства, притулку та інших форм міжнародного захисту та запобігання нелегальній імміграції.

Крім того, цей Регламент скасовує Регламент (ЄЕС) № 311/76 та набирає чинності на 20-й день з дати свого опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Регламент (ЄС) № 863/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про запровадження механізму для створення Команд швидкого втручання на кордонах та про внесення змін до Регламенту Ради (ЄС) № 2007/2004 стосовно цього механізму та регулювання завдань і повноважень запрошених службовців

Regulation (EC) No 863/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 establishing a mechanism for the creation of Rapid Border Intervention Teams and amending Council Regulation (EC) No 2007/2004 as regards that mechanism and regulating the tasks and powers of guest officers

Цей Регламент запроваджує механізм надання швидкої, оперативної допомоги на короткий період державі-члену, яка її вимагає з огляду на ситуацію, що має нагальний та винятковий характер, зокрема у пунктах перетину зовнішнього кордону. Це стосується, наприклад, ситуації, коли на зовнішньому кордоні держави-члена перебуває велика кількість громадян третіх країн, що намагаються незаконно перетнути її кордон.

З цією метою створюються Команди швидкого втручання на кордонах, члени яких виконують у державі-члені іншій, ніж їхня власна, функції та мають такі повноваження під час проведення операцій, які визначені цим документом.

Регламент набирає чинності на 20-й день з дати його опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Регламент (ЄС) № 864/2007 Європейського Парламенту та Ради від 11 липня 2007 року про право, що застосовується до позадоговірних зобов’язань (Рим II)

Regulation (EC) No 864/2007 of the European Parliament and of the Council of 11 July 2007 on the law applicable to non-contractual obligations (Rome II)

Цей Регламент має на меті досягнення розумного балансу інтересів між підозрюваним у завданні збитку та жертвою.

Документом визначаються норми, що діють у більшості держав-членів щодо позадоговірних зобов’язань, і запроваджується загальне правило, згідно з яким має застосовуватися законодавство тієї країни, в якій було завдано шкоди (наприклад, закон щодо місця дорожньо-транспортної пригоди), крім випадків, коли обидва учасники постійно проживають в одній країні, оскільки у такому разі застосовується закон останньої.

Крім того, встановлюються кілька специфічних правил щодо таких найпоширеніших цивільних правопорушень, як випуск неякісної продукції, забруднення довкілля, антиконкурентна практика тощо.

Регламент вступає в дію з 11 січня 2009 р, за винятком ст. 29, яка вступає в дію з 11 липня 2008 р.

Рішення Комісії від 17 липня 2007 року про створення Європейської групи високого рівня з питань ядерної безпеки та поводження з відходами (2007/530/Євратом)

Commission Decision of 17 July 2007 on establishing the European High Level Group on Nuclear Safety and Waste Management (2007/530/Euratom)

Цим Рішенням створюється Європейська група високого рівня з питань ядерної безпеки та поводження з відходами, метою якої є консультації та надання допомоги Комісії у процесі прогресивного розвитку спільного усвідомлення і як результат – додаткових європейських правил у галузі безпеки ядерних установок та безпечності поводження з відпрацьованим паливом і радіоактивними відходами.

Рішення набирає чинності з дня його опублікування в “Офіційному віснику Європейського Союзу”.

Рішення Комісії від 18 липня 2007 року про настанови щодо моніторингу та звітування стосовно викидів парникових газів³ відповідно до Директиви 2003/87/ЄС Європейського Парламенту та Ради (2007/589/ЄС)

Commission Decision of 18 July 2007 establishing guidelines for the monitoring and reporting of greenhouse gas emissions pursuant to Directive 2003/87/EC of the European Parliament and of the Council (2007/589/EC)

Цим Рішенням запроваджуються настанови щодо моніторингу та звітування стосовно викидів парникових газів. Його метою є забезпечення правових рамок для повного, узгодженого і прозорого моніторингу та звітування про викиди парникових газів для належного функціонування схеми торгівлі квотами на викиди, а

---

³ *Парникові гази* (англ. *Greenhouse gas*) – Гази, що поглинають теплове випромінювання поверхні Землі і хмар (інфрачервона радіація) і відбивають його назад до Землі. До основних парникових газів у атмосфері Землі належать водяна пара (H₂O), двоокис вуглецю (CO₂), закис азоту (NO), метан (CH₄) і озон (O₃).

також уникнення подвійного обчислення скорочень викидів парникових газів.

Рішення вступає в дію з 1 січня 2008 р.

Рішення Комісії від 31 серпня 2007 року про створення Групи високого рівня представників незалежних зацікавлених сторін з питань накладних витрат (2007/623/ЄС)

Commission Decision of 31 August 2007 setting up the High Level Group of Independent Stakeholders on Administrative Burdens (2007/623/EC)

Цим Рішенням створюється Група високого рівня у складі 15 представників незалежних зацікавлених сторін з питань накладних витрат. Вона має консультувати Комісію з питань Програми дій щодо зменшення адміністративних накладних витрат у Європейському Союзі, метою якої є зниження зазначених витрат підприємств, встановлених законодавством ЄС у розмірі до 25% до 2012 р.

Група створюється на три роки і починає свою діяльність 31 серпня 2007 р.

Рішення Комісії від 5 вересня 2007 року про створення групи для діалогу зацікавлених сторін у галузі охорони здоров'я та захисту споживачів (2007/602/ЄС)

Commission Decision of 5 September 2007 setting up the stakeholder dialogue group in the areas of public health and consumer protection (2007/602/EC)

Цим Рішенням створюється група експертів і фахівців для підтримання діалогу зацікавлених сторін у галузі охорони здоров'я та захисту споживачів, що має розпочати свою діяльність 10 жовтня 2007 р. Вона має стати дорадчим органом Комісії щодо питань, які стосуються покращання та активізації консультативного процесу із зацікавленими сторонами у зазначених сферах. До її складу повинні входити як підприємці, так і представники недержавних організацій.

III. ПРАКТИКА ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ ЗА СКАРГАМИ ПРОТИ УКРАЇНИ

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БАРСКІЙ¹ проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 10569/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BARSKIY v. UKRAINE of 5 July 2007 (Application no. 10569/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.*

Обставини справи

У вересні 1994 р. заявник у справі – Вячеслав Владімірович Барскій – розпочав судовий процес у Центральному районному суді м. Одеса проти видавництва “Чорномор’я”, вимагаючи поновлення на посаді друкаря та компенсації за нібито незаконне звільнення. Пізніше видавництво подало позов проти заявника, звинувативши його у наклепі та стверджуючи, що його репутацію було заплямовано заявами В. Барського в суді. Заявник подав зустрічний позов, у свою чергу звинувачуючи зазначену установу у наклепі та стверджуючи, що певні заяви останньої були дискредитуючими. Всі ці скарги були додані до справи.

Розгляд справи тривав 10 років, внаслідок чого 14 травня 2004 р. районний суд частково задовольнив позов заявника, присудивши виплатити йому 2,406.10 грн. компенсації. Обидві сторони подали апеляцію. 4 листопада 2004 р. обласний апеляційний суд м. Одеса підтримав рішення районного суду від 14 травня 2004 р., а 3 грудня 2004 р. заявник подав касаційний позов проти попередніх двох рішень. 22 березня 2006 р. Верховий Суд остаточним рішенням відхилив позов заявника з правом на апеляцію.

Заявник подав заяву до Європейського суду з прав людини щодо затягування судового процесу, а також відсутності ефективних національних засобів правового захисту.

---

¹ Тут і далі всі імена, по батькові та прізвища заявників у справах транслітеровано відповідно до їх написання в оригіналах рішень англійською мовою.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статей 6 (1) та 13 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1,200 євро компенсації за нематеріальний збиток та 123 євро – за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ГАЛІЦКІЙ проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 17082/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GALITSKIY v. UKRAINE of 5 July 2007 (Application no. 17082/03)

Заява про порушення положень протоколів до Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.

Обставини справи

31 травня 2002 р. Добропільський суд присудив, щоб державна гірничодобувна компанія “Піонер” виплатила заявнику – Станіславу Тофілевічу Галіцкому – 26,051 грн. компенсації за виробничу травму. 29 серпня 2002 р. Апеляційний суд Донецької обл. зменшив суму відшкодування до 24,438 грн.

7 жовтня 2002 р. відділ Державної виконавчої служби Добропільського міського управління юстиції розпочав процедуру виконання рішення. З червня 2003 р. до червня 2004 р. заявнику було виплачено присуджене йому відшкодування у повному обсязі.

Заявник подав заяву до Європейського суду з прав людини зі скаргою щодо тривалого невиконання рішення національного суду. Він вимагав відшкодування матеріального та нематеріального збитку в розмірі 20 тис. грн.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 1 Протоколу 1 до Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 500 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ПАНТЕЛЄЄВА проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 31780/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PANTELEEEVA v. UKRAINE of 5 July 2007 (Application no. 31780/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод до неї, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.

Обставини справи

Заявниця у справі – Анна Ніколаєвна Пантелєєва – громадянка Російської Федерації, – володіє квартирою в м. Сімферополь, в якій ніколи не проживала. У 1994 р. вона здала її в оренду гр. Н., яка, у свою чергу, дозволила гр. Т. переїхати до зазначеної квартири замість себе. Заявниця безуспішно намагалась звинуватити гр. Т. у шахрайстві та незаконному привласненні її майна. У 2002 р. гр. Н. була звинувачена у декількох злочинах, включаючи шахрайство щодо гр. Т.

У грудні 1995 р. А. Пантелєєва почала цивільне провадження щодо відчуження свого майна у гр. Т. Розгляд цієї справи завершився 28 листопада 1997 р., а саме суд постановив лишити звернення заявниці без розгляду. Це рішення не було оскаржене і стало остаточним.

2 грудня 1997 р. гр. Т. звернулася до Залізничного районного суду м. Сімферополь зі скаргою на те, що заявниця продала їй квартиру через гр. Н., та вимогою оголосити її законною власницею цієї квартири. 6 грудня 2005 р. Залізничний районний суд постановив виселити гр. Т. і частково задовольнив вимоги А. Пантелєєвої щодо компенсації, присудивши виплатити їй 13,919.90 грн. Гр. Т. подала апеляцію, яку було відхилено. Розгляд цієї справи тривав до 12 липня 2006 р.

До Європейського суду з прав людини заявниця звернулася зі скаргою на затягування розгляду її справи у національних судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статей 6 (1) та 13 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж

трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2,800 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ПАНЧЕНКО проти України” від 5 липня 2007 р. (заява № 25681/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PANCHENKO v. UKRAINE of 5 July 2007 (Application no. 25681/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод до неї, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.*

Обставини справи

10 липня 2000 р. заявник у справі – Антон Александровіч Панченко, громадянин Російської Федерації, – розпочав судовий процес у Кіровському районному суді м. Дніпропетровськ проти гр. М., своєї родички, вимагаючи частину незаповіданого будинку, який дістався їй у спадок після смерті їхніх родичів. Пізніше він доповнив свою заяву вимогою щодо компенсації. 24 липня 2001 р. зазначений суд провів слухання за відсутності гр. М. та задовольнив вимоги заявника. Гр. М. подала апеляцію. 11 грудня 2001 р. Апеляційний суд Дніпропетровської обл., вислухавши обидві сторони, підтримав це рішення. Гр. М. подала касаційний позов. 20 лютого 2003 р. Верховний Суд України скасував рішення суду від 24 липня 2001 р. і передав справу на перегляд до районного суду на підставі того, що гр. М. не була належним чином поінформована про час слухання справи. 15 листопада 2004 р. районний суд задовольнив вимоги заявника щодо будинку, але відхилив його заяви стосовно компенсації.

Протягом кількох років заявник подавав численні петиції до компетентних установ Росії та України щодо прискорення судового процесу.

Насамкінець А. Панченко подав заяву до Європейського суду з прав людини щодо затягування судового процесу, а також відсутності ефективних національних засобів правового захисту та

вимагав 5 тис. євро компенсації за матеріальний збиток та 10 тис. євро – за нематеріальний.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статей 6 (1) та 13 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ВИРОВИЙ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 28746/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VYROVYY v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 28746/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

У січні 1997 р. заявник у справі – Вировий Ілля Іванович – отримав від свого роботодавця, а саме державно-кооперативного об'єднання з агропромислового будівництва “Західелеваторагро-спецбуд”, квартиру у новому будинку, зведеному кількома інвесторами, включаючи роботодавця. Проте у вересні цього ж року зазначене об'єднання передало зазначену квартиру іншому інвестору внаслідок переоцінки його внеску в будівництво.

У грудні 1997 р. заявник порушив цивільне провадження проти свого роботодавця, відстоюючи свої права на отриману квартиру. Розгляд у справі тривав до 2003 р., у результаті чого заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на затягування розгляду його справи у національних судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявникові впродовж

трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1,622 євро компенсації за нематеріальний збиток та інші витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ГОРІН проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 24380/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GORIN v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 24380/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 2 (1) “Право на життя”,

ст. 4 (1) “Заборона рабства та примусової праці”,

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.

Обставини справи

У 1999 р. суд с. Новогродівка Донецької обл. постановив, щоб шахта “1/3 Новогродівська” виплатила заявникові у справі – Горіну Алексею Єгоровічу – 1487,17 грн. як відшкодування заборгованості із заробітної плати та компенсацію збитків. До серпня 2001 р. виконавча служба виплатила 369,86 грн. Однак у повному обсязі і вчасно призначену суму через банкрутство зазначеного підприємства і державний мораторій на примусовий продаж його майна виплачено не було.

У результаті реструктуризації товариства-боржника в 2004 р. на рахунок заявника було переказано 1,083.31 грн., після чого залишилися невиплаченими 34 грн.

Тоді заявник звернувся зі скаргою до Європейського суду з прав людини, вимагаючи 4,558 євро компенсації матеріального та 6 тис. євро нематеріального збитку. Він обґрунтував свою вимогу низьким рівнем життя.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, відхиливши скарги за іншими статтями, а також зобов'язав Україну виплатити заявникові впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу

офіційного борг за рішенням національного суду та 2,600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КОЗЛОВ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 11084/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KOZLOV v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 11084/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

У січні 1992 р. заявника у справі – Козлова Сергея Геннадієвіча – було звільнено з роботи, внаслідок чого він порушив цивільне провадження, вимагаючи поновлення його на посаді та компенсації за втрату прибутку. Крім того, С. Козлов порушив окреме провадження щодо неправильного нарахування йому заробітної плати за жовтень 1991 р. – січень 1992 р.

У липні 1992 р. суд постановив поновити заявника на посаді й виплатити йому компенсацію у сумі 3,134.20 крб. [перехідна валюта в Україні, що була в обігу до 1996 р.], а у квітні 1993 р. було ухвалене рішення на його користь щодо перерахунку заробітної плати.

У 1995 р. товариство-роботодавець заявника видало розпорядження щодо неповної зайнятості своїх працівників у зв'язку зі скрутним фінансовим становищем. У 1996 р. заявник оскаржив у суді легітимність цього розпорядження, вимагаючи виплатити йому компенсацію за “недобровільну відсутність” на робочому місці.

Розгляди у справах, порушених за позовами заявника, тривали до 2006 р., у результаті чого він звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на затягування розгляду його справ у національних судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж

трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1,840 євро компенсації за нематеріальний збиток та інші витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КРАЙ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 25426/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KRAY v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 25426/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.

Обставини справи

21 липня 2001 р. районний суд м. Донецьк присудив виплатити заявниці у справі – Ольге Владімірівне Край – 2,698 грн. компенсації за нематеріальний збиток, завданий їй незаконно порушенням проти неї кримінальним провадженням. Але їй було відмовлено у виплаті цієї суми через те, що подібні виплати не передбачені Державним бюджетом України. Після того, як припис щодо виконання судового рішення було передано до Державного казначейства, заявницю попросили надати номер її банківського рахунка, який вона відповідно повідомила.

Присуджена сума досі лишається невиконаною, тому заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення суду в її справі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, постановив, що немає потреби перевіряти скаргу заявниці щодо порушення ст. 13 Конвенції, а також зобов’язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішенням національного суду та 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “НАПАЛКОВА проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 316/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NAPALKOVA v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 316/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”,
ст. 14 “Заборона дискримінації”.*

Обставини справи

У лютому 2002 р. заявниця у справі – Напалкова Євгенія Васильєвна – порушила провадження проти Міністерства освіти та науки України, стверджуючи, що перемогла у конкурсі на кращий шкільний підручник, але не отримала обіцяної винагороди, і вимагала матеріальної та моральної компенсації. 20 травня 2002 р. суд задовольнив її позов і постановив Міністерству виплатити заявниці 2,015.34 грн. У грудні 2002 р. виконавча служба почала процедуру виконання цього рішення, однак Міністерство відмовилося виплатити зазначену суму через відсутність коштів на його рахунку.

Оскільки рішення суду так і не було виконане, а заявниця не одержала призначену їй суму, вона звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення статей 6 (1), 13 та 14 Конвенції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, постановив, що немає потреби перевіряти скаргу заявниці щодо порушення її ст. 13, не підтвердив порушення ст. 14 Конвенції, а також зобов’язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного суму, яку їй було присуджено виплатити рішенням національного суду, та 1,600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ПЕТРУК проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 25500/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF PETRUK v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 25500/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

12 листопада 2002 р. Нововолинський міський суд постановив, щоб державна шахта № 5 “Нововолинська” сплатила заявникові – Олексію Омеляновичу Петруку – 28,422 грн. компенсації за шкоду, завдану його здоров’ю. Це рішення було виконане в повному обсязі лише 13 квітня 2005 р. Оскільки його виконання було тривалим, 26 липня 2003 р. заявник подав скаргу до Європейського суду з прав людини щодо порушення його права на справедливий судовий розгляд.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 800 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “РУДЕНКО проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 19441/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF RUDENKO v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 19441/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”,

ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.

Обставини справи

У серпні 2000 р. заявники – Владімір і Валентіна Руденко – почали цивільне провадження у Заводському районному суді м. Дніпродзержинськ проти їхнього роботодавця – комунального експлуатаційного підприємства “Дніпродзержинськміськелектро-транс” щодо заборгованості із заробітної плати та компенсації за затримку її виплати.

31 серпня 2000 р. суд присудив виплатити першому заявникові 4,004.55 грн. заборгованості із зарплати та компенсації за затримку її виплати та 3,323 грн. другому. 29 жовтня 2001 р. виконавча служба поінформувала заявників, що підприємство не має коштів для виплати їм заборгованості, а 17 липня 2003 р. останнє визнали банкрутом. Зрештою, підприємство виплатило заявникам заборгованість із заробітної плати частинами, проте не виплатило компенсацію за затримку її виплати. Тоді заявники звернулися до Європейського суду з прав людини.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, встановивши, що немає потреби перевіряти скаргу стосовно порушення ст. 13 Конвенції, а також зобов’язав Україну виплатити заявникам упродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішеннями національного суду та 2,600 євро компенсації кожному за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “УРЯНСКІЙ проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 21003/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF URYANSKIY v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 21003/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

У липні 1999 р. заявник – Геннадій Івановіч Урянській – почав цивільне провадження у Нововолинському міському суді Волинської обл. проти колишнього роботодавця – ДВАТ “Червоноградське гірничо-монтажне управління” – стосовно виплат, які це підприємство було йому винне.

6 жовтня та 17 грудня 1999 р. суд присудив виплатити заявникові 3,355.37 грн. 21 січня 2000 р. Відділ Державної виконавчої служби Червоноградського міського управління юстиції Львівської обл. почав процедуру виконання рішення з виплати присудженої І.Урянському суми.

20 серпня 2005 р. він отримав 1,409.80 грн., а решта суми лишається невиконаною і досі.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного решту суми, яку має бути виплачено йому відповідно до рішення національного суду, та 2,600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ЧУХАС проти України” від 12 липня 2007 р. (заява № 4078/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF CHUKHAS v. UKRAINE of 12 July 2007 (Application no. 4078/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.*

Обставини справи

1 червня 1998 р. заявницю – Майю Степанівну Чухас – було звільнено її роботодавцем через невідповідність займаній посаді. 30 червня 1998 р. вона подала позов до Ярмолинецького районного суду Хмельницької обл. стосовно поновлення її на посаді.

6 вересня 2001 р. суд відхилив скаргу заявниці щодо поновлення її на посаді, однак встановив, що запис про її звільнення був неправильним, оскільки М. Чухас не пройшла випробувальний термін. Відповідно суд присудив виплатити заявниці 5 тис. грн. компенсації за нематеріальний збиток. 4 грудня 2001 р. Хмельницький обласний суд підтримав це рішення, зменшивши, однак, суму компенсації до 1 тис. грн.

Виконання цього рішення почалося 4 лютого 2002 р. і було завершено в повному обсязі лише 14 грудня 2004 р.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, а також зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 800 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БЕНЬЯМІНСОН проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 31585/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BENYAMINSON v. UKRAINE of 26 July 2007 (Application no. 31585/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 “Право на життя”,

ст. 3 “Заборона катування”,

ст. 5 “Право на свободу та особисту недоторканність”,

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.

Обставини справи

9 грудня 1998 р. проти заявника – Александра Ісааковіча Беньямінсона – було порушено кримінальну справу за фактом шахрайства та самоправства. Його підозрювали у підробці підпису дружини на заяві про розлучення та підміні її іншою жінкою під час судового розгляду справи про розлучення, що він зробив з

метою отримання права на володіння власністю, надбаною у шлюбі.

15 грудня 1998 р. заявника було взято під варту, а звільнено 13 січня 1999 р. за підпискою про невіїзд. Розгляд його справи тривав до 8 квітня 2004 р., коли рішенням слідчого кримінальну справу проти заявника було закрито за відсутністю складу злочину.

Після звільнення з-під варти з 25 січня 1999 р. по 5 березня 2003 р. йому було поставлено ряд діагнозів, зокрема ушкодження щелепи, гострий дифузний хронічний бронхіт, короста, ішемічна хвороба серця, стенокардія, фіброз легенів та туберкульоз у відкритій формі.

26 липня 2002 р. заявник подав скаргу до Європейського суду з прав людини стосовно порушення його права на належний медичний догляд під час утримування під вартою. Але він помер 14 листопада 2004 р., і його інтереси в Європейському суді з прав людини з 5 лютого 2005 р. представляла його єдина спадкоємиця – Надежда Степановна Черкасова.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) та 13 Конвенції, відхиливши скарги за іншими статтями через необґрунтованість, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ІНКОВЦОВА проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 39946/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF INKOVTSOVA v. UKRAINE of 26 July 2007 (Application no. 39946/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”,
ст. 14 “Заборона дискримінації”.*

Обставини справи

У 1996 р. заявниця – Надежда Михайловна Інковцова – працювала на судні Морського гідрофізичного інституту Національної академії наук України (далі – Інститут), яке було зафрахтоване малим приватним підприємством “Сата” (далі – Підприємство). Згідно з угодою між Інститутом та Підприємством останнє відповідало за виплату добових членам екіпажу.

14 січня 1997 р. заявниця почала провадження у Ленінському районному суді м. Севастополь щодо відшкодування їй Інститутом заробітної плати у розмірі 414,66 грн. і добових у розмірі 1,250 євро. 11 березня 1997 р. зазначений суд постановив, щоб Інститут виплатив заборгованість із заробітної плати, а Підприємство – добові. Після цього відбулися ряд нових слухань у цій справі, зумовлених протестом Голови Севастопольського міського суду, та кілька переглядів справи за нововиявленими обставинами. Так, цим судом було встановлено, що районний суд не взяв до уваги той факт, що заявниця має право вимагати добові як з її безпосереднього роботодавця, так і з Підприємства, безвідносно того, що договір фрахтування покладає обов’язок виплати добових на останнє.

8 серпня 2001 р. Ленінський районний суд м. Севастополь, заслухавши сторони та свідчення капітана судна, відхилив скаргу Н. Інковцової, встановивши, що документальні свідчення, необхідні для визначення суми заборгованості, не відповідають чинним нормам бухгалтерського обліку, а тому є неприйнятними. Вона подала апеляцію, однак через недотримання нею формальностей її було відхилено. 23 жовтня 2003 р. вона подала скаргу до Європейського суду з прав людини.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, встановивши, що немає потреби перевіряти скаргу щодо порушення ст. 13, та відхиливши її за ст. 14 Конвенції, а також зобов’язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 480 євро компенсації за нематеріальний збиток та судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КАЛІНІЧЕНКО проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 25444/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KALINICHENKO v. UKRAINE of 26 July 2007 (Application no. 25444/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.*

Обставини справи

29 серпня 1997 р. проти заявника – Георгія Михайловича Калініченко – було почате кримінальне провадження за фактом порушення вимог законодавства про охорону праці. 14 листопада 1997 р. прокурор подав проти нього позов за зловживання владою або посадовим становищем. Після ряду судових слухань 17 вересня 2002 р. апеляційний суд постановив передати справу на новий розгляд до суду першої інстанції. Розгляд справи проти Калініченка тривав до 25 листопада 2003 р., коли рішенням Центрального районного суду м. Сімферополь заявника було засуджено до 1 року виправних робіт (покарання не відбулося за строком позовної давності). Заявник не подавав апеляції на це рішення, і воно стало остаточним 10 грудня 2003 р.

21 червня 2003 р. Калініченко подав скаргу до Європейського суду з прав людини стосовно порушення його права на справедливий судовий розгляд у розумний строк.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, встановивши, що немає потреби перевіряти скаргу щодо порушення ст. 13, а також зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 800 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КУЧЕРЕНКО проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 22600/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KUCHERENKO v. UKRAINE of 26 July 2007 (Application no. 22600/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 2 “Право на життя”,

ст. 5 (1) “Право на свободу та особисту недоторканність”,

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 10 “Свобода вираження поглядів”,

ст. 2 “Свобода пересування” Протоколу 4.

Обставини справи

Заявником у справі є Олександр Іванович Кучеренко, 1969 р. н., який мешкає у м. Донецьк. У 1983 р. у літньому таборі Великоновоселківського міжгосподарського комбикормового заводу із заявником трапився нещасний випадок, внаслідок якого він став непрацездатним. У 1994 р. він подав проти заводу позов щодо відшкодування завданої йому через недбалість персоналу табору шкоди. За результатами проведеної медичної експертизи було встановлено його 100%-ву непрацездатність та необхідність постійного догляду. У серпні 1997 р. суд ухвалив рішення на користь О. Кучеренка, присудивши виплатити йому одноразове відшкодування та сплату щомісячної допомоги.

Розгляд справи тривав до 2001 р. Протягом цього часу судові інстанції намагалися визначити право відповідальності за нещасний випадок. У результаті в серпні 2001 р. суд встановив, що, хоча активи табору належать заводу та профспілці, він несе самостійну юридичну відповідальність за дії свого персоналу, зазначивши при цьому, що заявник не подавав окремого позову проти табору.

Після невдалої спроби порушити нове провадження у національному суді О. Кучеренко звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на затягування розгляду його справи у національних судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши скарги за іншими статтями як неприйнятні, та зобов'язав Україну виплатити заявникові впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1,850 євро компенсації за нематеріальний збиток та інші витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “НОСАЛЬСКИЙ проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 26277/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF NOSALSKIY v. UKRAINE of 26 July 2007 (Application no. 26277/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

У серпні 1996 р. заявника у справі – Станіслава Андріановіча Носальського – було звинувачено у контрабанді у великих розмірах, а саме організації продажу літака російському підприємству з порушенням низки митних правил. Внаслідок тривалого судового розгляду у 2004 р. заявника виправдали за відсутністю складу злочину, але він подав апеляцію, вимагаючи виправдання на підставі відсутності самого злочину, а не його складу. Його апеляцію було відхилено як необґрунтовану, після чого заявник подав касаційну скаргу.

З 1997 р. заявник подав 17 скарг у вищі судові інстанції, оскаржуючи проведене кримінальне провадження у його справі. Розслідування у справі триває досі.

До Європейського суду з прав людини заявник звернувся зі скаргою на тривалий та несправедливий розгляд його справи у національних судах.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявникові впродовж

трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2,800 євро компенсації за нематеріальний збиток та інші витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “САФЯННІКОВА проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 31580/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SAFYANNIKOVA v. UKRAINE of 26 July 2007 (Application no. 31580/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

15 жовтня 1998 р. відповідно до заяви гр. П.Г. щодо заявниці – Людмили Іванівни Сафяннікової – було відкрито кримінальну справу за фактом нанесення легких тілесних ушкоджень. Заявниця, в свою чергу, 17 лютого 1999 р. почала подібне провадження проти громадян П.Г. та П.В., яких було виправдано судом 17 листопада 2000 р.

Після ряду судових розглядів 29 листопада 2002 р. суд м. Конотоп визнав Л. Сафяннікову винною, засудивши її до 180 год. громадських робіт та постановив виплатити громадянці П.Г. 977 грн. компенсації за матеріальні та нематеріальні збитки. 18 лютого та 15 липня 2003 р. Апеляційний суд та Верховний Суд України підтримали це рішення.

24 вересня 2003 р. гр. Сафяннікова подала скаргу до Європейського суду з прав людини стосовно порушення її права на справедливий судовий розгляд у розумний строк.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов’язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 81 євро компенсації за судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ШАНКО проти України” від 26 липня 2007 р. (заява № 39970/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHANKO v. UKRAINE of 26 July 2007 (Application no. 39970/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 “Заборона катування”,

ст. 5 “Право на свободу та особисту недоторканність”,

ст. 6 “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 7 “Ніякого покарання без закону”,

ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”,

ст. 14 “Заборона дискримінації”,

ст. 17 “Заборона зловживання правами”,

*ст. 2 “Право на оскарження у кримінальних справах”
Протоколу 7.*

Обставини справи

Заявником у справі є Олег Ніколаєвіч Шанко, колишній керівник державного підприємства “Виробниче об’єднання “Знамя”.

У 1996 р. заявника було визнано винним та засуджено за розкрадання коштів зазначеного підприємства. Цього ж року прокуратура Полтавської обл., діючи від імені підприємства, порушила цивільне провадження проти нього, вимагаючи від заявника виплатити йому компенсацію за збитки, завдані підприємству внаслідок його злочину.

Через численні випадки перенесення слухань та нез’явлення сторін у справі рішення було ухвалене лише 17 лютого 2000 р. Суд постановив, щоб заявник виплатив підприємству 96,682 грн. Останній подав апеляцію, в результаті чого в грудні 2000 р. обласний суд скасував зазначене рішення, яке не було вчасно оскаржене, тому стало остаточним. Прокуратура отримала дозвіл на подання апеляції, внаслідок розгляду якої було встановлено, що сторони не з’являлися на слухання, оскільки не були поінформовані про дати їх проведення.

Заявник подав касаційну скаргу, але в 2004 р. Верховний Суд України відхилив її. У липні 2005 р. позивач відмовився від своїх позовів, і 14 липня 2005 р. справу було закрито.

О. Шанко звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалий розгляд його справи у національних судах, а також порушення ряду його прав, передбачених Конвенцією, і вимагав 1,084,328,517 євро компенсації за матеріальний збиток та 77,007 євро – за нематеріальний.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши скарги за іншими статтями як неприйнятні, та зобов'язав Україну виплатити заявникові впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2,400 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “КУЧЕРУК проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 2570/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF KUCHERUK v. UKRAINE of 6 September 2007 (Application no. 2570/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 3 “Заборона катування”,

ст. 5 (1) і (4) “Право на свободу та особисту недоторканність”,

ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.

Обставини справи

У 1998 р. заявнику у справі – Владіміру Вікторовічу Кучеруку – було поставлено діагноз “Шизофренія” та призначено амбулаторне лікування. У 2001 р. його звинуватили у крадіжці і хуліганстві та засудили до 1,5 року ув'язнення умовно. У 2002 р. заявника заарештували, висунувши йому обвинувачення за скоєння тих самих злочинів. Лікар визнав, що він може бути попередньо ув'язнений, після чого його помістили у СІЗО. Оскільки лікар не зміг встановити, чи був заявник на момент скоєння злочинів у стані неосудності, отже, неможливо було визначити вид покарання, суд постановив провести обов'язкове психіатричне лікування заявника, відклавши судовий розгляд до його одужання. Відповідний судовий

припис було передано в СІЗО. Але заявник продовжував перебувати в ізоляторі, не отримуючи належного лікування.

До Європейського суду з прав людини В. Кучерук звернувся зі скаргою на погане поводження з ним працівників органів внутрішніх справ, непроведення щодо цього розслідування і відсутність компенсації (статті 3 та 13 Конвенції). Він також скаржився на незаконне затримання (ст. 5), вимагаючи 20 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статей 3, 5 та 8 Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 20 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток та 2,129 євро відшкодування судових витрат.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ЛОЗИНСЬКИЙ ТА ІНШІ проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 28562/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF LOZYNSKY AND OTHERS v. UKRAINE of 6 September 2007 (Application no. 28562/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”,
ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.*

Обставини справи

13 листопада та 18 грудня 2000 р. Баштанський районний суд Миколаївської обл. в окремих рішеннях постановив, щоб ЗАТ “Перемога” виплатило трьом заявникам у справі – Лозинському Петру Михайловичу, Лозинській Марії Василівні та Ашкурову Віктору Федоровичу – 2335; 1552 та 1798 грн. відповідно. Протягом 2002 р. кожному із заявників було виплачено частину присудженої суми, а у повному обсязі рішення були виконані лише у вересні 2005 р. Через тривале невиконання рішень, ухвалених на їх користь, заявники подали скаргу на виконавчу службу. В результаті

суд присудив виплатити кожному із заявників 590 грн. компенсації за нематеріальний збиток. Присуджені суми досі не виплачено через відсутність коштів у боржника.

Заявники звернулися до Європейського суду з прав людини з колективною скаргою щодо тривалого невиконання рішень, ухвалених на їх користь національними судами, у справах проти товариства-боржника та виконавчої служби.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статей 6 (1) та 13 Конвенції, а також ст. 1 Протоколу 1 до неї стосовно скарги на виконавчу службу, відхиливши скарги за тими самими статтями на товариство-боржника, та зобов'язав Україну виплатити кожному із заявників упродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борги за рішеннями національних судів та 1,800 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “МОРГУНЄНКО проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 43382/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF MORGUNENKO v. UKRAINE of 6 September 2007 (Application no. 43382/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 8 “Право на повагу до приватного і сімейного життя”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.*

Обставини справи

У 2000 р. заявник у справі – Іван Андреевич Моргуненко – ініціював цивільне провадження проти свого колишнього роботодавця – ВАТ “Кривбасзалізрудком”, вимагаючи поновлення його на посаді та компенсації за незаконне звільнення. У 2001 р. суд постановив поновити заявника на займаній посаді та виплатити йому 12,231.37 грн. компенсації. ВАТ подав апеляцію, але поновив заявника на посаді. В результаті у 2002 р. суд перерахував суму

компенсації, присудивши виплатити заявнику 7,038.38 грн. Це рішення було виконане лише у 2004 р.

Тому заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою щодо тривалого судового розгляду його справи, включаючи стадію виконання рішення, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень статей 6 (1) та 13 Конвенції, відхиливши скаргу за ст. 8, та зобов'язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 518 євро компенсації за нематеріальний збиток та судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “СІКОРСЬКА проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 34339/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SIKORSKA v. UKRAINE of 6 September 2007 (Application no. 34339/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

27 вересня 2001 р. суд постановив, щоб Житомирський обласний будинок дитини виплатив заявниці у справі – Ользі Степанівні Сікорській – 3,483.60 грн. заборгованості із заробітної плати та соціальних виплат. Але 10 жовтня 2003 р. Житомирське обласне управління юстиції повідомило її, що це рішення не може бути виконане через відсутність коштів у боржника.

Присуджену суму досі не виплачено, тому заявниця звернулася до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на її користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж

трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2,600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ЦИХАНОВСЬКИЙ проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 3572/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF TSYKHANOVSKYY v. UKRAINE of 6 September 2007 (Application no. 3572/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 8 (1) “Право на повагу до приватного і сімейного життя”.*

Обставини справи

У 1994 р. заявник у справі – Леонід Христофорович Цихановський – отримав довічну інвалідність унаслідок виробничої травми, і з 1995 р. районний відділ народної освіти виплачував йому щомісячну допомогу. В 1997 р. заявник подав позов до суду, вимагаючи збільшення суми допомоги. Відділ подав зустрічний позов, стверджуючи, що травма заявника не була пов’язана з роботою. 7 грудня 2001 р. районний суд залишив обидва позови без розгляду, оскільки сторони не з’явилися на судові засідання.

Заявник подав скаргу до Європейського суду з прав людини з приводу затягування розгляду його справи у національному суді.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, не виявивши порушення її ст. 8 (1) та вважаючи відповідну скаргу необґрунтованою, та зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2,400 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ШАМРАЙ проти України” від 6 вересня 2007 р. (заява № 74096/01)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SHAMRAY v. UKRAINE of 6 September 2007 (Application no. 74096/01)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

ст. 3 “Заборона катування”,
ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”,
ст. 14 “Заборона дискримінації”,
ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.

Обставини справи

У 1999 р. заявник у справі – Шамрай Олександр Вікторович – порушив цивільне провадження проти своїх колишніх роботодавців, а саме державних підприємств “Шахта “Полтавська” та “Шахта “Єнакіївська”, вимагаючи компенсації за шкоду, завдану його здоров’ю. Рішенням від 12 лютого 1999 р. суд постановив “Шахті “Полтавській” одноразово виплатити заявнику 10,922.79 грн. Також згодом йому було додатково присуджено виплату заборгованості із щомісячної допомоги за період 1996 – 1999 рр. 22 березня 1999 р. іншій шахті-боржнику суд присудив відшкодувати О. Шамраю 10,263.24 грн. заборгованих виплат.

Згідно з представленими у справі документами всі виплати за рішеннями, ухваленими на користь заявника, було здійснено у вересні 2003 р., але сам заявник стверджував, що отримав лише частину присуджених йому коштів.

У заяві до Європейського суду з прав людини О. Шамрай скаржився на невчасне виконання судових рішень, ухвалених на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, постановив, що немає потреби перевіряти скаргу заявника щодо порушення ст. 13 Конвенції, відхилив скарги за іншими статтями, а також зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття

цим Рішенням статусу офіційного 1,850 євро компенсації за нематеріальний збиток та інші витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БУЛГАКОВ проти України” від 11 вересня 2007 р. (заява № 59894/00)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BULGAKOV v. UKRAINE of 11 September 2007 (Application no. 59894/00)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 8 “Право на повагу до приватного і сімейного життя”,
ст. 14 “Заборона дискримінації”.*

Обставини справи

Заявник – Дмитрій Булгаков – звернувся до суду зі скаргою щодо порушення його права на цілісність імені, даного йому при народженні (Дмитрій Владімірович), що виникло внаслідок транслітерації його імені українською мовою (Дмитро Володимирович), та вимагав видати йому новий паспорт і компенсувати нематеріальний збиток. Після ряду судових розглядів його скаргу було відхилено.

21 липня 2000 р. заявник подав заяву до Європейського суду з прав людини стосовно порушення його права на повагу до приватного і сімейного життя та заборону дискримінації.

Рішення суду

Суд одностайно визнав відсутність порушення положень статей 8 та 14 Конвенції, зазначивши, що, незважаючи на одностайність винесення Рішення, він вважає, що скаргу не слід було взагалі приймати до розгляду через її неприйнятність згідно зі ст. 35 Конвенції, оскільки заявник не вичерпав національні засоби судового захисту.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БЛАНУЦА проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 35274/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BLANUTSA v. UKRAINE of 20 September 2007 (Application no. 35274/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”.

Обставини справи

Заявник у справі – Александр Семьоновіч Блануца – є колишнім працівником державного підприємства “Машпроект”. У 1999 р. персонал підприємства відмовився видати йому довідку про те, що він дійсно працював на зазначеному підприємстві та отримував відповідну заробітну плату. Довідка була необхідна заявнику для перерахунку пенсії за віком.

14 грудня 1999 р. суд постановив, щоб “Машпроект” видав заявнику необхідну довідку. Це рішення досі лишається невиконаним.

Тому заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на порушення ст. 6 (1) Конвенції, зокрема щодо тривалого невиконання рішення національного суду, ухваленого на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та зобов’язав Україну впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного виконати рішення національного суду від 14 грудня 1999 р., ухвалене на користь заявника, а також виплатити йому 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ВОСТОКМАШ АВАНТА проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 8878/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF VOSTOKMASH AVANTA v. UKRAINE of 20 September 2007 (Application no. 8878/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.*

Обставини справи

У 2000 р. заявник – українсько-казахська компанія “Востокмаш Аванта” – подав позов проти Дніпровського металургійного комбінату (ДМК) через неотримання оплати за поставлену залізну руду.

29 серпня 2000 р. Господарський суд Дніпропетровської обл. зобов’язав ДМК (98,81 % акцій якого належали державі) виплатити заявнику 1,14 млн. грн. за невиконання договірних зобов’язань.

У 2000 – 2005 рр. проти ДМК було порушено (вісьмома товариствами) ряд проваджень щодо банкрутства, розгляд яких триває й досі.

У 2004 р. Фонд державного майна України продав державні акції ДМК приватним особам, проте рішення суду від 29 серпня 2000 р. лишається невиконаним.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції і ст. 1 Протоколу 1 до неї та зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішенням від 29 серпня 2000 р., а також 2 тис. євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “ГЛІВУК проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 19949/03)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF GLIVUK v. UKRAINE of 20 September 2007 (Application no. 19949/03)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод і протоколів до неї, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”,
ст. 1 “Захист права власності” Протоколу 1.*

Обставини справи

Заявницею у справі є громадянка Російської Федерації Глівук Анна Васільєвна. У 1979 р. внаслідок нещасного випадку, відповідальність за який несла державна шахта, їй було ампутовано руки. У 1980 р. суд зобов'язав виробниче об'єднання “Свердловськантрацит” виплачувати заявниці довічно щомісяця 80 крб. компенсації за завдану шкоду. Ці виплати [у відповідному еквіваленті] вона й отримувала в Україні до 2001 р.

У 2000 р. заявниця переїхала до Російської Федерації. А 11 вересня 2000 р. у відповідь на її заяву щодо перегляду суми компенсації Свердловський міський суд постановив, щоб Краснодонсько-Свердловське управління з ліквідації шахт одноразово виплатило А. Глівук 2,748.60 грн. та виплачувало їй щомісячно 152.28 грн. компенсації.

Сторони у справі не поінформували Європейський суд з прав людини про те, чи було це рішення виконане у повному обсязі, але заявниця звернулася до зазначеного суду зі скаргою на тривале невиконання рішення, ухваленого на її користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції та ст. 1 Протоколу 1 до неї, постановив, що немає необхідності виносити рішення за скаргою про порушення ст. 13 Конвенції, а також зобов'язав Україну виплатити заявниці впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного борг за рішенням національного суду від 11 вересня 2000 р. та 2,600 євро компенсації за нематеріальний збиток.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “СЕРДЮК проти України” від 20 вересня 2007 р. (заява № 15002/02)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF SERDYUK v. UKRAINE of 20 September 2007 (Application no. 15002/02)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

ст. 2 “Право на життя”,

ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,

ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.

Обставини справи

24 липня 1997 р. заявник у справі – Віктор Вікторовіч Сердюк, якому на той момент було 11 років, граючи у дворі, заліз на бетонну стіну, що оточувала Джанкойську республіканську загальноосвітню школу-інтернат, і на нього впала бетонна плита вагою 1500 кг. У результаті він став довічним інвалідом. У жовтні 2000 р. заявник ініціював цивільні провадження проти школи-інтернату та Міністерства освіти Автономної Республіки Крим, вимагаючи компенсації за завдану йому шкоду. Незважаючи на тривалий розгляд справи у різних судових інстанціях, досі не встановлено сторону, відповідальну за травму заявника, а справу повернуто до суду першої інстанції, де її розгляд триває і досі.

Заявник звернувся до Європейського суду з прав людини зі скаргою на тривалий розгляд його справи у національному суді (ст. 6 (1) Конвенції), а також на порушення статей 2 та 13 Конвенції.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, відхиливши скарги за іншими статтями як неприйнятні, та зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 2,916 євро компенсації за нематеріальний збиток та судові витрати.

Рішення Європейського суду з прав людини у справі “БАХЕРОВ проти України” від 27 вересня 2007 р. (заява № 1192/04)

Judgment of the European Court of Human Rights in CASE OF BAKHEROV v. UKRAINE of 27 September 2007 (Application no. 1192/04)

Заява про порушення положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, зокрема:

*ст. 6 (1) “Право на справедливий судовий розгляд”,
ст. 13 “Право на ефективний засіб правового захисту”.*

Обставини справи

3 жовтня 2000 р. міський суд м. Дзержинськ постановив, щоб шахта ім. Гагаріна виплатила заявнику – Віктору Андреевічу Бахерову – 107 тис. 684 грн. заборгованості допомоги із соціального страхування, а також постановив виплачувати йому 1 тис. 946 грн. щомісячно, починаючи з 3 жовтня 2000 р.

Однак через початок провадження щодо банкрутства шахти виконання рішення від 3 жовтня 2000 р. відбувалося частинами з 18 вересня 2003 р. до 23 грудня 2004 р. Щомісячні виплати здійснювалися без затримок.

6 грудня 2003 р. заявник подав скаргу до Європейського суду з прав людини щодо порушення статей 6 (1) та 13 Конвенції, зумовленого тривалим виконанням рішення на його користь.

Рішення суду

Суд одностайно визнав порушення положень ст. 6 (1) Конвенції, встановивши, що немає потреби перевіряти скаргу стосовно порушення ст. 13, а також зобов’язав Україну виплатити заявнику впродовж трьох місяців з дати набуття цим Рішенням статусу офіційного 1 тис. 655 євро компенсації за нематеріальний збиток та судові витрати.

IV. РОЗВИТОК ДОКТРИНИ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Європейська Комісія ухвалила другий щорічний звіт про імплементацію Гаазької програми стосовно досягнень у сфері свободи, безпеки і правосуддя

The Hague Programme – Scoreboard shows for 2006 both good progress and unacceptable delays in area of freedom, security and justice, and underpins the need to end EU-Pillar structure in this area (Europa.eu.int, 3.07.2007)

3 липня 2007 р. Європейська Комісія ухвалила другий щорічний звіт про імплементацію Гаазької програми стосовно досягнень у політиці свободи, безпеки і правосуддя. Висновки підтвердили потребу в тому, щоб Міжурядова конференція поклала край невизначеності у питанні реформування ЄСівського Договору. Загальна оцінка звіту (“The Scoreboard”) за 2006 р. є неоднозначною. В усіх сферах політики не було досягнуто послідовного прогресу, а перенесення державами-членами інструментів [у національне законодавство] незадовільне.

Заступник Голови Європейської Комісії, Комісар ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки Ф. Фраттіні заявив: “Майже кожна п’ята з усіх основних ініціатив Комісії стосується правосуддя, свободи та безпеки. Ми досягли прогресу, який допомагає громадянам жити у безпеці, бути захищеними від злочинності та впевненими у захищеності їхніх прав. Однак занадто часто робота блокується або ж затягується через недосконалість процесу прийняття рішень, які використовуються у сфері співробітництва поліції та судових органів при розгляді кримінальних справ.

Тому я задоволений тим, що лідери ЄС погодилися [нарешті], що голосування кваліфікованою більшістю та процедура спільного вироблення рішень має застосовуватися у більшості сфер, пов’язаних з правосуддям, свободою та безпекою. Це припиняє штучний поділ між різними сферами діяльності ЄС. Ці зміни означають, що держави-члени, Парламент і Комісія можуть спільно діяти для прискорення прийняття більш відповідальних рішень. Я сподіваюсь, що міжурядова конференція досягне згоди і прокладе шлях до того, щоб усі громадяни жили у просторі правосуддя, свободи та безпеки”.

Спостерігається прогрес у таких сферах “першого стовпа”, як основоположні права, громадянство, цивільне судочинство,

Європейська стратегія щодо наркотиків, надання притулку та міграція, візова та прикордонна політики, а також боротьба з глобальним тероризмом. Однак політика у сфері правосуддя, свободи та безпеки є розділеною і рішення приймаються із запізненням у сферах, що входять до “третього стовпа” (поліційна та судова співпраця у кримінальних справах).

У звіті підкреслюється, що імплементація на національному рівні попередньо узгоджених ініціатив залишає бажати кращого. Ряд держав-членів не дотримується встановлених термінів перенесення правових інструментів у національне законодавство або переносить їх із запізненням на один чи більше років. Наприклад, незважаючи на схвалення всіма державами-членами, принаймні 19 держав-членів не запровадили до визначеного терміну Директиву 2004 року щодо вільного пересування громадян ЄС та членів їхніх сімей. Що стосується боротьби зі злочинністю, то значна кількість держав-членів не повідомила про заходи, вжиті для перенесення [у національне законодавство] угод, зокрема, щодо відмивання грошей, доходів, отриманих злочинним шляхом, або торгівлі людьми.

Досягнення протягом 2006 р. були менш значними, ніж попереднього. У 2005 р. було здійснено понад 65% запланованих заходів. У 2006 р. ця цифра становить 53%. Нижчий рівень досягнень здебільшого пов'язаний із уповільненням прогресу у сферах поліційної співпраці, запобігання організованій злочинності та судової співпраці у кримінальних справах [всі сфери “третього стовпа”]. Труднощі в узгодженні мінімальних стандартів ЄС у галузі кримінального права (наприклад, відсутність консенсусу щодо Рамкового рішення стосовно гармонізованих мінімальних процедурних прав) стримують прогрес і роблять принцип взаємного визнання складнішим. Висновок підтверджує наявність окреслених проблем і підтримує висновки звіту Комісії 2006 р. про досягнення у 2005 р.

Виступ Франко Фраттіні, Заступника Голови Європейської Комісії, Комісара ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки “Майбутній розвиток міграційної політики ЄС” (Брюссель, 3 липня 2007 р.)

Franco Frattini, European Commissioner responsible for Justice, Freedom and Security. “The Future Development of EU Migration Policy”. Odysseus summer school (ULB). Brussels, 3 July 2007 (Europa.eu.int, 3.07.2007)

“Міграція є одним з найочевидніших викликів глобалізації. Кількість мігрантів у світі може дорівнювати кількості мешканців п'ятої за чисельністю населення держави світу. Саме тому проблеми міграції повинні розглядатися на високому політичному рівні і бути для ЄС “питаннями сумління”.

Держави – члени ЄС мають величезний досвід як держави еміграції – особливо південний край та Ірландія, що можуть і повинні поділитися своїми знаннями про те, як міграція може працювати на економіку держав, які приймають мігрантів. Багато країн ЄС все ще залишаються державами еміграції (навіть такі провідні, як Сполучене Королівство та Німеччина, а не лише східні держави-члени), будучи при цьому державами призначення [міграції] <...>.

Європа усвідомлює, що її громадяни також мігрують. Головною причиною цього є пошук кращих робочих місць. Деякі європейські держави-члени мають спеціальні органи, відповідальні за забезпечення громадян, які виїжджають за кордон, високоякісною інформацією та надання їм консультацій. Мені спадають на думку три приклади: Довідкова служба для емігрантів-ірландців, Генеральний секретаріат у справах закордонних греків і Генеральний директорат у справах закордонних італійців та міграційної політики. Ці структури надають практичну підтримку мігрантам, особливо найменш захищеним, допомагаючи їм пристосуватися до життя у новій країні. Крім того, ми всі знаємо, що інформація є ключем, що дає можливість мігрантам брати участь у житті нового суспільства повною мірою. Також ці органи сприяють підтримці їхньої культурної та національної ідентичності у світі, а також у відносинах їх мігрантів з батьківщиною.

Ми маємо усвідомлювати, що ЄС потребує імміграції. Незважаючи на останнє розширення, що довело загальну чисельність населення до майже 490 млн., кількість людей, що тут проживають, протягом наступних десятиріч скорочуватиметься. До

2050 р. третина жителів буде старшою за 65 років. Потреба в робітниках у багатьох державах-членах вже є очевидною, особливо у сфері охорони здоров'я та сільському господарстві.

Сама по собі імміграція не вирішує проблему населення, що старіє. Європейські полікотворці мають вдатися до структурних та інших змін, якщо хочуть впоратися із проблемою старіння населення. Цей виклик не можна недооцінювати.

Отже, наш підхід до міграції має бути реалістичним – ми повинні усвідомити, що міжнародна міграція є складовою сьогоdnішнього світу. Центральне питання для нас у Європі – “Яким чином досягти ефективного управління нею?”

Наш підхід має також бути комплексним, оскільки міграція є складним феноменом. Ми повинні підтримувати легальну міграцію, залучати мігрантів, які нам потрібні, та ефективно інтегрувати їх у суспільство.

Оскільки ми боремося з нелегальною міграцією – покращуємо прикордонний контроль і запобігаємо нелегальному працевлаштуванню в ЄС, то маємо також розробляти спільні процедури допуску і зміцнювати інтеграційну політику. Ми повинні співпрацювати з третіми країнами і спільно боротися з першопричинами міграції, які є основними “стимулювальними факторами”. Для досягнення цієї мети нам потрібен глобальний підхід, який пов'язав би міграційну політику із зовнішніми відносинами ЄС і, головне, з його політикою розвитку.

Ми маємо усвідомлювати, що імміграційні потоки до ЄС є змішаними – легальними, нелегальними, а також складаються з людей, що потребують притулку. В сучасному світі швидкісного транспорту та високих технологій традиційні кордони часто обминаються. Заходи, що застосовуються в одній країні, часто зачіпають інтереси інших держав, особливо в межах Шенгенської зони без внутрішніх кордонів. Тому ми повинні працювати разом, щоб розглядати проблеми міграції більш комплексно.

Стратегія Європи має бути багатогранною та всеосяжною. “Солідарність” держав-членів щодо міграції є новим поворотним пунктом, “історією успіху” останніх двох років. Ми досягли значного прогресу у виробленні всебічної стратегії міграції і домоглися необхідного фінансування подальших дій. Європейська Комісія за підтримки Парламенту асигнувала майже 4 млрд. євро на

вирішення проблем міграції у рамках фінансової програми на 2007 – 2013 рр.

Співробітництво з третіми країнами є важливою частиною нашої стратегії. Як країни-члени, так і ЄС роблять зараз особливий наголос на потребі “глобального підходу”.

Порядок денний стосовно цього підходу, розроблений Європейською Радою, є амбіційним і містить заходи щодо зміцнення співробітництва держав-членів та їх партнерської взаємодії з третіми країнами.

Першими пріоритетами є Африка та Середземноморський регіон. Зараз у цю політику включено країни, розташовані на схід від ЄС. Заходи охоплюють широке коло сфер діяльності.

Ми потребуємо значно тіснішої співпраці з третіми країнами і розробляємо нові робочі інструменти для цього, а саме:

- підтримуватимемо країни, зацікавлені у зіставленні деталізованих “*міграційних профілів [характеристик]*” для отримання необхідної інформації, що буде основою конкретних заходів;
- створимо “*платформи співробітництва*”, об’єднавши треті країни, держави – члени ЄС та міжнародні організації для ефективного управління міграцією;
- сформуємо “*команди міграційної підтримки*”, що складатимуться з експертів держав – членів ЄС, для сприяння та надання допомоги третім країнам, які її потребують.

У травні ц.р. я вніс нові пропозиції щодо розвитку співробітництва з третіми країнами: “*мобільне партнерство*” та шляхи, якими можна було б заохотити “*циркулярну міграцію*”.

Я певен, що для прогресу контролю за нелегальною міграцією та управління нею необхідне партнерство з третіми країнами, а якщо ми хочемо працювати з третіми країнами, то ЄС потрібно запропонувати їм дещо цікаве.

Головна ідея “мобільного партнерства” полягає в тому, щоб ми могли працювати тісніше, стримуючи нелегальну міграцію, у той час як громадяни цих країн матимуть користь від більших можливостей пересування цими державами та країнами ЄС.

“Мобільне партнерство” могло б запропонувати механізм імплементації внесеної мною на конференції у Тріполі минулого року пропозиції, що дало б можливість Комісії вести прямі переговори з третіми країнами щодо національних квот, визначених державами-членами на основі їх потреб на ринку праці. Простіше кажучи, держави-члени могли б продовжувати визначати кількість та види робіт, доступних на їх ринках праці, однак ЄС міг би вести переговори з третіми країнами на основі об’єднаних квот. Наприклад, ми можемо розпочати новий процес, попросивши держави – члени ЄС надати Європі дані щодо їх національних квот.

Ці зв’язки добре узгоджуються з такими численними ініціативами ЄС і політикою у сфері зовнішніх відносин, як Європейська політика сусідства чи сучасний розвиток відносин з багатьма країнами, на які не поширюється політика сусідства.

У рамках “мобільного партнерства” ЄС міг би також забезпечити кращу інформацію про ринки праці та запропонувати професійну і мовну підготовку, а також фінансове сприяння у сферах, пов’язаних з управлінням легальною міграцією.

Таке партнерство може бути запропоноване лише там, де надають значення зусиллям ЄС, і тільки тим третім країнам, які готові активно працювати для ефективнішого управління міграційними потоками, боротьби з нелегальною міграцією та укладати угоди про реадмісію.

Після дискусій у Раді, яка підтримала ці ідеї, мої департаменти працюють з державами-членами для роз’яснення змісту такого партнерства, маючи на увазі впровадження ряду пілотних схем принаймні наступного року.

Інша моя травнева пропозиція стосується “циркулярної міграції”, що, як широко визнається, приносить користь як країнам походження (сприяючи переміщенню кваліфікованих та інших ресурсів мігрантів, що повертаються), так і країнам призначення (допомагаючи задовольнити потреби ринків праці широким спектром рівнів кваліфікації).

Однак це відносно нова концепція, що виходить за рамки традиційної тимчасової міграції і порушує багато проблем. Ми маємо достатньо ясно визначити, який вид міграційних рухів могла б охопити ця концепція та яку “циркулярну міграцію” мав би підтримати ЄС.

На основі Повідомлення від 16 травня у другій половині 2007 р. я розпочну дебати з усіма зацікавленими сторонами щодо можливостей і викликів такої міграції. Це має дати можливість Раді підготувати висновки до закінчення португальського головування в ЄС. Ось деякі з головних проблем, які має розв'язати Рада:

- “Яким чином ми визначимо “циркулярну міграцію”?”
- “Яку “циркулярну міграцію” має підтримати ЄС?”
- “Як забезпечити ефективність “циркулярної міграції”?”.

Іншими словами, як поєднати контрольні заходи та стимули до забезпечення принаймні тимчасового повернення мігрантів у країни походження після проживання в ЄС?

Як я говорив на початку промови, ЄС потрібна легальна міграція. Тому імплементація Плану політики щодо легальної міграції буде пріоритетом протягом наступних двох років.

Для розвитку спільного підходу до легальної міграції необхідні послідовність та гнучкість. Це має бути прерогативою кожної з держав-членів, такою, як право визначати чисельність допущених робітників із третіх країн.

Збереження та розвиток темпів економічного зростання ЄС важливі для Європи, оскільки є “магнітом” для висококваліфікованих іммігрантів і перспективних студентів, що бажають вчитися в європейських університетах. Кваліфіковані та висококваліфіковані мігранти віддають перевагу США, Канаді та Австралії. Ми маємо наполегливо працювати, щоб зробити ЄС привабливим місцем для таких людей.

Працюючи в цьому напрямі, країни ЄС мають виступати “єдиним фронтом”, а не сповідувати різні підходи до імміграційної політики у кожній державі-члені.

Пізніше, але ще цього року я запропоную Директиву стосовно умов допуску в країни ЄС висококваліфікованих працівників. Цей документ може включати можливість отримання “синьої картки” ЄС та інші заходи щодо спрощення руху між державами-членами таких працівників.

Також буде Директива щодо прав легальних іммігрантів на працевлаштування. Це є важливим пріоритетом на 2007 р. Метою є пропозиція спільного комплексу основних прав, щоб уникнути

розбіжностей між державами-членами, а також захистити робітників-іммігрантів від експлуатації.

Далі йтиме законодавство про допуск сезонних робітників. Це дасть нам можливість втілити нові ідеї для сприяння “циркулярній міграції” у контексті нашого порядку денного в галузі міграції та розвитку, а також розвивати політику, що не загострювала б проблему “відтоку мозків” з деяких країн.

Легальна імміграція є лише частиною міграційної проблеми. Щоб забезпечити всебічний підхід, ми маємо також “взятися” за нелегальну імміграцію. Контролю за зовнішніми кордонами ЄС було приділено значну увагу внаслідок розширення Союзу, проблем безпеки та посилення міграційного тиску.

Зовнішніми кордонами ЄС є 6 тис. км суходолу та 85 тис. км узбережжя. Питання прибуття човнів на південь Італії, Мальту та до Іспанії протягом наступних літніх сезонів розглядатиметься на високому політичному рівні. Це європейська проблема. Жодна з держав-членів не може залишитися наодинці з питаннями, пов’язаними з управлінням зовнішнім кордоном, та проблемами іммігрантів і шукачів притулку.

Ми ніколи не повинні забувати, що, коли ми розмовляємо про імміграцію, часто йдеться про людей, які ризикують усім, навіть життям, щоб потрапити до Європи. За даними іспанської імміграційної служби, близько 6 тис. африканських мігрантів загинули або зникли безвісти у морі, намагаючись досягти Канарських островів. Ми маємо боротися з такою жахливою ситуацією.

Зараз держави-члени працюють разом щодо захисту зовнішніх кордонів ЄС на Середземному морі та в Атлантиці за координації Прикордонного агентства (FRONTEX).

Ми значно збільшили бюджет FRONTEX у 2007 р., асигнувавши 41 млн. євро у 2007 р. порівняно з 19 млн. у 2006 р. Щоб запобігти подальшим трагічним втратам життів на морі, я переконую держави-члени забезпечувати потреби FRONTEX в обладнанні, гелікоптерах, човнах та літаках. Ці країни мають поєднати ресурси, щоб забезпечити негайну доступність потрібного обладнання тій державі-члену, яка її терміново потребує. Нелегальна імміграція не обмежується традиційними кордонами, і

ми також не повинні цього робити [у підходах до вказаної проблеми].

Я ще дуже задоволений, що пропозицію стосовно Регламенту ЄС про заснування “Команд швидкого втручання на кордонах” [RABITs]⁴ було затверджено. Прикордонники з однієї держави-члена, які тимчасово направляються до іншої держави-члена для допомоги у розв’язанні ситуації з великою кількістю прибулих, мають розпочати роботу вже цього літа.

Важливим аспектом боротьби з нелегальною імміграцією є запобігання нелегальній зайнятості іммігрантів. Робота на “чорному ринку” спотворює конкуренцію і прирікає іммігрантів на експлуатацію.

Багато нелегальних мігрантів здатні знайти роботу в “тіньовій економіці”. Я щойно запропонував Директиву ЄС, спрямовану на гармонізацію санкцій проти роботодавців, які пропонують роботу громадянам третіх країн, що нелегально проживають у ЄС.

Мушу додати, що, якщо не вжити ефективних заходів боротьби з нелегальною імміграцією, довіру до міграційної політики, над якою ми працюємо, буде безнадійно підірвано.

Оскільки ми переконані у важливості цієї політичної ініціативи, ми зобов’язали держави-члени забезпечити перевірку принаймні 10% компаній на їх території (у 2006 р. цей показник становив лише 2%), щоб запровадити певний механізм стримування зайнятості громадян з третіх країн, які проживають [у ЄС] нелегально (ст. 15 Директиви). Це дійсно “додана вартість” на європейському рівні.

Ми маємо бути впевненими, що ЄС не буде толерантним до нелегальної міграції, особливо коли її “рушійною силою” є контрабандисти та торговці людьми. Ми маємо спрямувати сили, що змушують людей шукати роботу за кордоном, на легальні програми і працювати з третіми країнами з урахуванням першопричин міграції.

Зрештою, потрібні довгострокові дії для зосередження на цих першопричинах міграції і максимізації позитивних зв’язків, що існують між міграцією та розвитком <...>.

---

⁴ Див. стор. 21 цього огляду.

“Як я вже зазначав, міграційні потоки до ЄС є змішаними і включають людей, які шукають притулку, тому ми маємо створити систему, що забезпечить захист тих, хто цього потребує. Гаазька програма закликала Комісію подати на розгляд Ради та Європейського Парламенту інструменти другої фази Спільної європейської системи притулку [CEAS] з тим, щоб ухвалити їх до кінця 2010 р.

Перед внесенням нових пропозицій я хотів би провести широке обговорення того, як має виглядати цей процес, тому минулого місяця видав всеосяжний пакет пропозицій стосовно притулку, включаючи Зелена книгу, яка має стати основою широкої дискусії майбутньої архітектури Спільної європейської системи притулку.

Пакет включає два інших документи: пропозицію щодо Директиви стосовно розширення можливостей отримання статусу довгострокового проживання суб'єктами міжнародного захисту та оціночний звіт щодо Дублінської системи, що визначає, яка держава-член відповідає за перевірку заяв про надання притулку.

Результати обговорення Зеленої книги буде викладено у “дорожній карті” для роботи Комісії з метою створення до 2010 р. Спільної європейської системи притулку.

На першому етапі метою була гармонізація правових структур держав-членів на базі спільних мінімальних стандартів. Кінцевою метою є досягнення єдиного “ігрового майданчика”: шукачі притулку повинні мати доступ до захисту за однакових умов у всіх державах-членах.

Метою другого етапу має бути досягнення вищого стандарту та більшої рівності у захисті в межах усього ЄС, а також вищого рівня солідарності між державами – членами ЄС.

Зелена книга розроблена для стимулювання широкого обговорення питань притулку усіма зацікавленими сторонами: інституціями ЄС, національними, регіональними і місцевими органами влади, країнами-кандидатами, партнерами з числа третіх країн, міжурядовими та неурядовими організаціями, партнерами з академічних та соціальних кіл.

Вже зараз громадянам третіх країн щороку надається майже 2 млн. дозволів на перебування в ЄС з метою працевлаштування,

навчання або ж за сімейними обставинами. Однак, на мою думку, не може бути успішної імміграції без інтеграції.

Отже, маємо робити більше для того, щоб залучати іммігрантів, які б сприяли розбудові нашого суспільства, та заохочувати їх повною мірою брати участь у цьому процесі. Ми повинні гарантувати громадянам третіх країн справедливе ставлення та широкий комплекс прав на законне перебування.

Є також інший новий феномен, стосовно якого маємо знайти негайне рішення, а саме: іммігранти в Європі, які бояться інтеграції або ж, що ще гірше, відкидають її. Це впливає не лише на перше покоління іммігрантів, а й на їхніх дітей і навіть дітей їхніх дітей.

Тому ключовий пріоритет на майбутнє – зробити більше, щоб допомогти інтегрувати іммігрантів, як підкреслено у Спільному порядку денному щодо інтеграції (вересень 2005 р.). Національні політики заохочуватимуться, однак маємо визначити спільні цілі. Вони, повністю відповідаючи національному та європейському праву, а також враховуючи абсолютну цінність людського життя та гідності, стосуються різних традицій, культур і релігій.

Я нещодавно був у Відні на відкритті нового Агентства з основоположних прав. Інтеграція має ґрунтуватися на повазі до основоположних прав. Ми маємо також враховувати індивідуальні права, а не лише права груп людей. Ми маємо гарантувати ідентичність для Європи, засновану на повазі індивідуальних основоположних прав. Тому ми маємо успішно інтегрувати іммігрантів у наше суспільство і поважати їхні індивідуальні права.

Ми маємо першу ідею щодо бачення інтеграції в ЄС. Ми маємо первинні цілі та ключові заходи у таких сферах, як зайнятість, освіта, повага до різноманіття та діалог громадян. Залучення місцевих громадян з наших міст і містечок – людей з “передової” інтеграції – є ключем до вирішення проблеми.

Декілька слів насамкінець. Я визначив головні виклики, що стоять перед нами стосовно розвитку політики ЄС щодо міграції та притулку на наступні кілька років. Ми розвиваємо європейський підхід до управління міграцією, який дає нам найкращі перспективи стосовно мінімізації негативних впливів міграції та максимізації користі для всіх зацікавлених сторін – ЄС та його громадян, країн – походження мігрантів, та самих мігрантів.

Для імплементації цієї політики Комісія та держави-члени мають працювати разом для посилення відповіді Європи на виклики майбутнього. Довгострокова рішучість усіх сторін це робити є необхідністю.

Ми також маємо працювати разом. Жодна держава – член ЄС не зможе самотужки протистояти цьому виклику, що постійно еволюціонує. Комісія готова надати допомогу в цьому”.

Європейська Комісія подає скаргу до Суду ЄС на Грецію, Мальту, Люксембург і Сполучене Королівство щодо питання вільного пересування громадян ЄС та членів їхніх сімей

Free movement of EU citizens and their family members: Commission takes Greece, Malta, Luxemburg and United Kingdom to the Court of Justice (Europa.eu.int, 4.07.2007)

Європейська Комісія вирішила розпочати судові провадження проти Греції, Мальти, Люксембургу та Сполученого Королівства через неповідомлення ними про національні заходи щодо імплементації ключової Директиви, що консолідує та зміцнює права громадян ЄС і членів їхніх сімей на вільне пересування.

Франко Фраттіні – Заступник Голови Європейської Комісії – зазначив: “Ця Директива є наріжним каменем інтеграційного процесу ЄС, оскільки збільшує можливості громадян ЄС та членів їхніх сімей вільно пересуватися і проживати у межах ЄС. Користування правом на вільне пересування і проживання на теренах ЄС зміцнює почуття громадянства Союзу та є основоположною метою останнього”. Він висловив стурбованість масштабами затримки імплементації цієї Директиви та закликав держави-члени до “активізації їх імплементаційних зусиль”. Ці держави мали імплементувати Директиву в національне законодавство до 30 квітня 2006 р.

Директива 2004/38/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 29 квітня 2004 року про право громадян Союзу та членів їхніх сімей на вільне пересування та проживання на території держав-членів узагальнює комплекс законодавства у цій сфері і створює єдиний правовий режим вільного пересування у контексті громадянства Союзу для всіх категорій громадян. Вона впроваджує такі нові важливі права, як поширення прав щодо об’єднання сім’ї на зареєстроване подружжя та право на постійне проживання після п’яти років проживання у державі-члені. Директива суттєво

посилює захист громадян Союзу та членів їхніх сімей від видворення на підставах громадського порядку, безпеки та охорони здоров'я.

Кінцевим терміном імплементації Директиви було визначено 30 квітня 2006 р. На жаль, багато держав-членів не виконали зобов'язання стосовно повідомлення Комісії про свої національні заходи щодо її імплементації.

Відповідно до ст. 226 Договору Комісія ініціювала судові провадження проти держав-членів, які не повідомили або частково повідомили про національні імплементаційні заходи. Як перший крок процедури усім державам-членам, котрі не виконали зобов'язання, Комісія надіслала офіційні повідомлення. За станом на 15 грудня 2006 р. Комісія надіслала аргументовані висновки 13 державам-членам, які досі не виконали свої зобов'язання.

Навіть незважаючи на зусилля стосовно імплементації, що мали місце за цей час, Греція, Люксембург і Мальта ще не виконали свої зобов'язання щодо повідомлення, а Сполучене Королівство зробило це частково. Тому Комісія порушила питання перед Судом ЄС, як передбачено ст. 226 Договору. Комісія перевіряє повідомлення багатьох інших держав-членів і у разі необхідності вдасться до подальших процедурних кроків.

ЄС виділив 14 млн. євро на вирішення проблем, пов'язаних із управлінням міграційними процесами

Migration Management – Solidarity in Action: new EU financial support to be made available in 2007 (Europe.eu.int, 9.07.2007)

Після схвалення робочої програми на 2007 р. для нових Підготовчих дій “Управління міграцією – солідарність у дії” було оголошено два тендери на загальну суму 14 млн. євро для дій стосовно повернення нелегальних іммігрантів, їх працевлаштування, інформації щодо імміграції та викликів, пов'язаних з прийняттям таких осіб.

Заступник Голови Європейської Комісії, Комісар ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки Франко Фраттіні заявив: “Ця нова програма доповнює і фінансово підкріплює політику ЄС, яка має знайти відповідь на управління міграційними потоками – виклик, який постійно зростає та еволюціонує. ЄС зустрівся зі швидким зростанням міграційного тиску, особливо на своїх південних

кордонах. У свою чергу, ЄС має посилити свою здатність відповісти на цей виклик шляхом зміцнення солідарності та розподілу навантаження стосовно прийняття мігрантів, а також шляхом співробітництва між державами-членами щодо повернення незаконних мігрантів”.

Рішення щодо цієї нової бюджетної лінії було ухвалене Європейським Парламентом у грудні 2006 р. для фінансування ряду дій у сфері міграції, які доповнюють загальну рамкову програму “Солідарність та управління міграційними потоками” на період 2007 – 2013 рр. і мають потенціал забезпечити додаткові відповіді на виклики, пов’язані з міграційними потоками. Загальна сума, виділена на ці підготовчі дії, – 15 млн. євро.

Ці нові Підготовчі дії: “Управління міграцією – солідарність у дії” складаються з різних компонентів, що стосуються повернення нелегальних іммігрантів, їх працевлаштування, інформації щодо імміграції та викликів, пов’язаних з прийняттям мігрантів. Елемент повернення є продовженням на третій рік Підготовчих дій з повернення 2005-2006 рр., що передуює заснуванню Європейського фонду повернення у 2008 р. Він також спрямований на забезпечення підтримки, особливо з точки зору викликів, що постали перед державами-членами, які відчують жорсткий тиск на свої кордони та системи управління міграцією. Елемент зайнятості було включено у ці Підготовчі дії за запитом Європейського Парламенту.

Тендери, опубліковані сьогодні, передбачають такі дії:

сприяння стосовно протидії викликам, пов’язаним із прийняттям [мігрантів]

Протягом останніх двох років тиск з боку нелегальної міграції на держави-члени у Середземноморському регіоні та Атлантиці сягнув безпрецедентного масштабу, тоді як у ЄС останнім часом спостерігається зростання впливу іракського фактора на розвиток міграційних потоків, а саме вплив на системи держав-членів щодо управління міграцією. Це викликало посилений тиск на здатність до прийняття та системи надання притулку в цих країнах, вимагаючи негайних і рішучих дій як на національному, так і на європейському рівні.

Ці дії мають бути спрямовані на надання тимчасової, добре спланованої та ефективної фінансової допомоги додатково до

зусиль, яких докладають зацікавлені держав-члени для забезпечення адекватних умов прийняття та відповідних, диференційованих рішень для залучених осіб. Для реалізації зазначених Підготовчих дій передбачено 7 млн. євро.

повернення, соціальна та професійна реінтеграція осіб, яких повернули, та підготовка інформаційної кампанії щодо нелегальної імміграції

У світлі дедалі більшого міграційного тиску та для підтримання довіри до міграційної політики та політики стосовно надання притулку Європейського Союзу метою компонента “Дії щодо повернення” у рамках Підготовчих дій має бути підтримка зусиль держав-членів стосовно покращання управління поверненням у всіх його вимірах, враховуючи законодавство Співтовариства та угоди про реадмісію у цій сфері. Розвиток співробітництва держав-членів щодо управління поверненням, а також співпраця з країнами повернення будуть заохочуватись.

Тісно пов’язана з діями стосовно повернення реінтеграційна допомога у справі повернення [осіб] до країн походження, з якими Європейське Співтовариство уклало угоди про реадмісію, стане об’єктом особливої уваги.

Крім того, цей компонент також включає інформаційні дії, спрямовані на покращання підготовки та/або поліпшення якості інформаційних кампаній щодо небезпек нелегальної імміграції. Для зазначених Підготовчих дій передбачено 7 млн. євро.

Річною робочою програмою передбачено також створити Портал імміграційної інформації для забезпечення кращого доступу до інформації про різні аспекти міграції, її обміну та поширення.

Заступник Голови Європейської Комісії Франко Фраттіні пропонує запровадити посаду єдиного європейського прокурора

Brussels eyes single European prosecutor (Euobserver.com, 1.08.2007)

Комісар ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки Франко Фраттіні започаткував шлях до заснування посади єдиного європейського прокурора, який мав би повноваження ініціювати, досліджувати та розглядати серйозні прикордонні злочини.

“Я переконаний, що Європа матиме у майбутньому свого Генерального прокурора”, – заявив він.

Ці слова пролунали за два місяці до винесення на обговорення двоступеневої стратегії Ф. Фраттіні щодо зміцнення Євроюсту [Eurojust] – судового органу ЄС, що розглядається як наріжний камінь єдиної Європейської прокурорської служби.

За словами Комісара, спочатку буде необхідно, щоб “нормальні потоки інформації” передавались із столиць ЄС до юридичного органу, що базується у Гаазі.

Він пішов далі, зазначивши, що Комісія лише очікує на введення у дію нового “Зводу правил” блоку. Відомий як Договір реформування⁵, він нині “шліфується” державами-членами, і є надія, що документ набере чинності до середини 2009 р.

“Одразу після схвалення та введення у дію Договору ми почнемо переговори про надання Євроюсту повноважень щодо ініціювання розслідування, а не лише щодо [його] координування”, – додав Ф. Фраттіні.

Зараз мережа з 27 національних прокурорів та суддів працює в режимі надання допомоги державам-членам, коли вони мають справу із серйозними транскордонними злочинами, такими як торгівля зброєю, наркотиками і людьми, контрафактна продукція та дитяча порнографія.

Однак їх команда вельми залежить від обсягу повноважень, що надаються столицями держав – членів ЄС для своїх представників у Євроюсті. Це питання, щодо якого існують значні розбіжності.

На думку Ф. Фраттіні, Єдиний європейський прокурор “міг би бути корисним” у сферах, де “існує загроза важливим європейським інтересам”, а саме фінансових злочинів, шахрайства та контрафактної продукції на європейському рівні.

Проте цей аргумент, вірогідно, потрапить у “глухі вуха” у деяких європейських столицях, оскільки подібні дії вимагали б гармонізації визначень злочинів або ж введення Європейського кримінального кодексу.

---

⁵ Договір реформування [ЄС] – проект, запропонований на заміну Договору про запровадження Конституції для Європи. Нині документ має назву “Проект Договору про внесення змін до Договору про Європейський Союз та Договору про заснування Європейського Співтовариства”, але невдовзі може стати відомий як Лісабонський Договір, оскільки його підписання заплановане на жовтень 2007 р. на засіданні Європейської Ради у м. Лісабон.

“Я добре усвідомлюю, що ми ніколи не матимемо Європейського кримінального кодексу, – заявив Ф. Фраттіні і, однак, додав: – Нам необхідно гармонізувати деякі визначення, наприклад понять “терористична діяльність” або “торгівля дітьми”.

Він також висловив сподівання щодо нового Договору ЄС, який (якщо його буде завершено і підписано всіма 27 державами-членами) скасує виключний контроль національних урядів за чутливими питаннями юстиції і внутрішніх справ на користь так званої системи голосування кваліфікованою більшістю.

“Я спробую досягти повного застосування [Договору], навіть незважаючи на те, що [він] вступить у дію в середині 2009 р.”, – сказав Ф. Фраттіні, посилаючись на факт, що блок має тим часом визначити свої нові політичні пріоритети у сфері юстиції та внутрішніх справ.

Термін дії нинішньої “дорожньої карти”, відомої як Гаазька програма, закінчується в кінці 2009 р.

“Я прокладатиму шлях постгаазькій стратегії, щоб досягти значно ефективнішого процесу прийняття рішень”, – заявив Комісар ЄС, маючи на увазі недавній конфлікт щодо ЄСівського зводу мінімальних прав для осіб, підозрюваних у скоєнні кримінального злочину, на який наклали вето шестеро незгодних.

Це, зокрема, стосується Лондона і Дубліна. Обидві сторони забезпечили собі “широкі винятки” зі сфери, запропонованої у новому Договорі реформування. Вони перетворюються на можливість вибирати сфери, де ці сторони бажали б приєднатися до решти клубу або грати за власними правилами.

“Я сподіваюсь, що Сполучене Королівство та Ірландія де-факто братимуть участь у більшості сфер, якщо не в усіх, на які поширюється режим”, – заявив Ф. Фраттіні.

Він вказав на недавнє бажання Лондона приєднатися до Прюмського Договору⁶ щодо обміну даними, який дає можливість державам – членам ЄС надавати одна одній автоматичний доступ до генетичних даних, відбитків пальців і злочинів, пов’язаних із торгівлею наркотиками.

---

⁶ Прюмський Договір (Prüm Treaty) – угода, підписана 27 травня 2005 р. у м. Прюм (Німеччина) сімома державами (Німеччиною, Іспанією, Францією, Люксембургом, Нідерландами, Австрією та Бельгією). Відомий як Прюмська конвенція, він також отримав назву “Шенгенська угода – III”.

На думку Ф. Фраттіні, це є “хорошим прикладом того, що де-факто можна “подолати” принципові заяви”.

Звіт Агентства з основоположних прав Європейського Союзу щодо стану справ у державах – членах ЄС у 2006 р.

Greater push needed for equality, says EU rights agency report (Euractiv.com, 29.08.2007)

Дані Агентства з основоположних прав Європейського Союзу за 2006 р. свідчать, що в ЄС продовжує існувати нерівність у сферах зайнятості, забезпечення житлом та освіти. Водночас у деяких країнах ЄС зросла кількість злочинів, скоєних на ґрунті расизму.

У звіті відзначено прогрес у більшості держав-членів щодо імплементації Директиви ЄС стосовно расової рівності, однак додається, що на кінець 2006 р. все ще залишалось декілька країн, що “пасуть задніх”. Більше того, за даними звіту багато країн не надали інформацію щодо хоча б одного застосування санкції або однієї виплати компенсації у справах стосовно етнічної дискримінації за 2006 р., навіть незважаючи на наявність відповідних законів і процедур. За останніми даними Євробарометра [Eurobarometer], у середньому лише 32% громадян ЄС заявили, що знають про свої права на випадок дискримінації чи домагань.

У 2006 р. расизм існував або ж його прояви мали місце у деяких державах-членах. Водночас більшість країн ЄС досі має недостатню базу даних щодо цього питання, а це означає, що у багатьох державах-членах важко виявити тенденції у зафіксованих злочинах. 8 із 11 держав-членів, де є достатньо даних щодо судочинства у кримінальних справах, що доступні для аналізу тенденцій, продемонстрували загальну тенденцію до зростання злочинів у цій сфері (Данія, Німеччина, Франція, Ірландія, Польща, Словаччина, Фінляндія та Сполучене Королівство). У трьох країнах спостерігається загальна тенденція до зменшення кількості реєстрації злочинів за расовою ознакою (Чеська Республіка, Австрія та Швеція).

За даними Агентства, “у 2006 р. продовжувало покращуватись усвідомлення проблем етнічної дискримінації у сфері зайнятості та потреби боротьби з нею. У деяких державах-членах мали місце показові судові рішення стосовно дискримінації у допуску до

роботи, чого раніше не було”. Звіт також засвідчив, що було повідомлено про окремі інноваційні приклади “позитивної практики”. Водночас у декількох державах-членах у державному секторі спостерігалися “спеціальні ініціативи позитивних прикладів, пов’язаних із працевлаштуванням представників найменших за чисельністю меншин”.

За даними 2006 р., в Європі існує значна нерівність житлових умов мігрантів та громадян ЄС. Як зазначається у звіті, “є чіткі відмінності між мігрантами та громадянами стосовно житлових стандартів, щільності проживання, якості умов проживання та концентрації у бідніших житлових районах. Сегрегація ромів залишається особливою проблемою. У деяких країнах їх гостра бездомність посилилася й через їхню незахищеність від примусового виселення та переселення”.

Дані 2006 р. свідчать також про зростання громадської і політичної свідомості стосовно дискримінації та пов’язаних із цим нерівних можливостей у доступі до освіти в Європейському Союзі. Незважаючи на підвищення кількості програм, спрямованих на підтримку ромів і зменшення їх сегрегації та дискримінації, багатьом зусиллям ЄС щодо забезпечення рівних можливостей стосовно освіти бракує фінансових ресурсів.

Подаючи новий звіт Комітету Європейського Парламенту з питань громадянських свобод, юстиції та внутрішніх справ, Анастасія Кріклі, нещодавно обрана першим головою наглядової ради Агентства, заявила: “Існує прогрес стосовно впорядкування законодавства щодо расової рівності у більшості країн ЄС. Однак, як свідчить звіт, ми не можемо на цьому зупинитися. Є свідчення того, що мають місце расистське насильство та дискримінація і фактичне їх посилення у деяких частинах ЄС. Ми маємо гарантувати рівні права та захист від насильства кожному не тільки на папері, а й на практиці. Важливо, щоб нове Агентство з основоположних прав продовжувало забезпечувати ЄС достовірними даними про поширення расизму і дискримінації, а також порадами, яким чином розвивати ґрунтовну політику щодо боротьби з цим феноменом”.

Лісабон припинив легалізацію іммігрантів

Lisbon stops legalisation of immigrants after avalanche of applications (Euobserver.com, 31.08.2007)

Дію нового португальського закону, який регулює питання нелегальної імміграції, було припинено всього через кілька тижнів після набрання ним чинності у зв'язку з величезним інтересом сповнених сподівань іммігрантів.

Протягом перших п'яти днів після набрання чинності цим законом (3 серпня 2007 р.) урядова служба з питань іноземців та прикордонних питань, відповідальна за легалізацію, зареєструвала 900 тис. запитів. Це, незважаючи на те, що до числа бажаючих приєдналися іммігранти з Іспанії та Італії, які стояли в черзі перед офісом служби.

За оцінками неурядових організацій, Португалія має 10,2 млн. населення, з яких 420 тис. є легальними іммігрантами, а інші 150 тис. – це незареєстровані іммігранти.

Це означає, що Португалія має один з найвищих у Європейському Союзі коефіцієнтів співвідношення іммігрантів та місцевого населення.

За даними португальського уряду, дію закону було припинено через виявлення так званого ефекту приваблення запитів іммігрантів, які прибули з інших частин Європи, а також через те, що деякі “безсовісні посередники” використовували “цей надзвичайний правовий акт” на свою користь.

Новий закон передбачає, що легалізованими можуть бути лише іммігранти, які мають контракт на працевлаштування та включені до системи соціального страхування.

Це не перший випадок, коли держава – член ЄС надає “імміграційну амністію”.

Іспанія та Італія були розкритиковані як Комісаром ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки Франко Фраттіні, так і новим Президентом Франції Ніколя Саркозі, коли врегулювали питання нелегальних іммігрантів відповідно у 2005-му та 2006 р.

Європейська Комісія запропонувала “синю картку” висококваліфікованим іммігрантам

EU to propose “blue card” for skilled immigrants (Euobserver.com, 14.09.2007)

Комісар ЄС з питань правосуддя, свободи та безпеки Франко Фраттіні заявив 13 вересня, що оприлюднить пропозиції щодо “синьої картки” ЄС, подібної до “зеленої картки” США, на засіданні міністрів юстиції країн ЄС наступного місяця.

Він зазначив, що лише 5% мігрантів, що прибувають до Європи, висококваліфіковані. Це вельми контрастує із ситуацією у США, де 55% іммігрантів мають високу кваліфікацію.

“Ми маємо змінити ці цифри відповідно до нового бачення”, – сказав Ф. Фраттіні.

“Викликом є приваблювання працівників, які потрібні для заповнення специфічних прогалів”, – підкреслив він, наголосивши, що до 2011 р. чисельність населення ЄС працездатного віку зменшиться, а до 2050 р. третина населення блоку буде старша 65 років.

За даними минулого року, близько 4% населення ЄС (або 18,5 млн. чол.) не були вихідцями з ЄС.

“Синя картка” (синій – колір прапора ЄС) дозволить висококваліфікованим працівникам працювати у державі – члені ЄС спочатку протягом дворічного періоду. Згодом вони матимуть можливість переїхати до іншої країни ЄС.

За пропозиціями, які буде оприлюднено 23 жовтня поточного року, іммігранти також зможуть швидше отримати довгострокову посвідку на проживання в країнах ЄС. Ф. Фраттіні також повідомив, що підготує другу пропозицію щодо розширення прав легальних іммігрантів до рівня прав громадян ЄС, особливо у галузі соціального забезпечення та умов праці.

Головною темою наступного саміту “ЄС – Африка” у грудні буде питання щодо чисельності африканців, які помирають протягом літніх місяців, намагаючись на човнах досягти південних берегів держав – членів ЄС. Говорячи про “відтік мозків” з Африканського континенту, Фраттіні зазначив, що його пропозиція “просуватиме стандарти етичної зайнятості” до межі існуючої політики зайнятості у країнах, що через еміграцію втрачають значну кількість кваліфікованих працівників.

Пропозиція Ф. Фраттіні, що викликала запеклі суперечки держав-членів, насторожених політикою Брюсселя щодо імміграції, є однією з декількох пропозицій у цій сфері.

Навесні ц.р. Комісар ЄС оголосив про жорстке покарання компаній, що наймають нелегальних іммігрантів. Таке оголошення Комісара з'явилося у той час, коли Уряд Франції обмірковував дискусійні пропозиції щодо власних іммігрантів, а саме розглядав питання введення ДНК-тестування для сімей іммігрантів на підтвердження того, що вони є родичами.

“Не повинно бути табу щодо жодної теми”, – заявив Бріс Ортфьо, глава французького міністерства з питань імміграції, інтеграції, національної ідентичності та співрозвитку після схвалення парламентським комітетом поправки. Урядовий законопроект стосовно імміграції буде розглядатися у Нижній палаті Парламенту Франції.

Вже мають місце гострі суперечки щодо законопроекту, який встановлює більш жорсткі візові вимоги для тих, хто бажає прибути до Франції.

Науково-практичне видання

РЕФЕРАТИВНИЙ ОГЛЯД ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Випуск 7

*За загальною редакцією В.О. Зайчука,
Керівника Апарату Верховної Ради України,
академіка АПН України*

Випуск підготували:

Копиленко О.Л. (керівник), Зайчук О.В., Ворошилова І.В., Мовчан Ю.В.,
Санченко А.Є., Хмельницький М.С.

Відповідальний за випуск

Білоусов Л.В.

Редактор

Кравчук М.Т.

Підписано до друку 10.10.2007.

Формат 60x90/16. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman.

Ум. друк. арк. 4, 87. Обл.-вид. арк. 3,88.

Оригінал-макет підготовлено в
Інституті законодавства Верховної Ради України
04053, м. Київ, пров. Несторівський, 4.